

wroclaw.pl

**Nie czekaj,
złóż projekt**

Tylko do 10 lutego
2025 można
składać projekty
do WBO.

str. 5

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 5 (215), 5-11.02.2025

Szlakiem legend

str. 10-11

Jest więcej pakietów na nocny półmaraton

Chcesz pobiec? Do sprzedaży trafi dodatkowe 2 tysiące pakietów na 11. PKO Nocny Wrocław Półmaraton. Sprzedaż rusza 5 lutego o godz. 18.

str. 3

Do 23.02 zgłoś szkołę do Rowerowego Maja

Do przedszkola i szkoły na rowerze, hulajnodze, rolkach i deskorolce zamiast autem. Wrocław znów przyłącza się do kampanii dla zdrowia dzieci.

str. 8

W muzeum lub zoo, czyli ferie bez nudy

Nie zapisałeś dziecka na półkolonie? To nie znaczy, że musi ono siedzieć w domu. Zobacz, gdzie można się wybrać na zajęcia w miejskich instytucjach.

str. 14-15

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

trwają wrocławskie ferie. Szczególnie zależało mi, by w tym czasie nasze dzieciaki miały alternatywę dla smartfonów, tabletów, komputerów i PlayStation. Dlatego poprosiłem, by oferta w tym roku była naprawdę szeroka. I jest. W postaci zajęć w naszych jednostkach (Aquapark, Hydropolis, Partynice, Spartan, Hala Stulecia) albo na półkoloniach organizowanych przez szkoły. Zajęcia trwają nawet w... MPK – co jest zresztą świetną przygodą, bo wielu z nas w dzieciństwie chciało być kierowcą autobusu albo motorniczym tramwaju.

Dzień coraz dłuższy – o 16 jest jeszcze całkiem jasno – więc może skorzystacie Państwo z propozycji, by, choćby po pracy, z dziećmi zabawić się

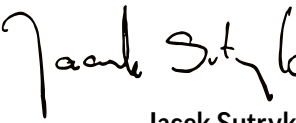
w turystę we własnym mieście. Redakcja biuletynu przygotowała specjalną wkładkę tropem legend Wrocławia.

Jak ktoś chce zwiedzać Wrocław szybciej, niech już trenuje... przede wszystkim refleks przed komputerem – ogłaszamy dodatkowy pakiet na Nocny Wrocław Półmaraton. Jak znam życie, te dwa tysiące wejściówek rozejdzie się w godzinę.

Ale w przypadku półmaratonu, aktywnego zwiedzania Wrocławia czy ćwiczenia dwutaktu w salach gimnastycznych w czasie ferii, nie chodzi o to, by zdobyć medal. Chodzi o coś po stokroć ważniejszego. Mianowicie o to, by uzależnić się od ruchu, aktywności, serotoniny, a czasem adrenaliny. Pięknie to opisuje w wywiadzie prof. Jan Chmura z naszego AWF – któ-

ry dowiódł, że na pierwsze kroki w uprawianiu sportu zawsze jest w życiu dobry moment.

Zresztą ten ruch staramy się zaszczepić na wiele sposobów – właśnie ruszył nabór do Rowerowego Maja. Świetna to jest historia. Rywalizacja między szkołami i klasami o to, które grupy dzieci są bardziej rowerowo-hulajnogowo-rolkowo-mobilne. Jeśli mnie Państwo zapytają o najbardziej uroczne zdjęcia z Wrocławia – jednym z moich ulubionych są obrazki ogrodzeń szkół dosłownie oblepione pięcioma małymi rowerkami i hulajnogami.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 6.02	PT. 7.02	SOB. 8.02	ND. 9.02	PN. 10.02	WT. 11.02	ŚR. 12.02
4°C	4°C	6°C	5°C	4°C	4°C	3°C

KARTKA Z KALENDARZA

LUTY

ARCHIWUM PTV ECHO

WIKIPEDIA

TOMASZ HOŁOD

WIKIPEDIA

TOMASZ HOŁOD

6 lutego 1990

we Wrocławiu zaczęła nadawać telewizja „Echo”. Była pierwszą prywatną telewizją w Polsce. Nadawała do 1995 r. Początkowo z dachu akademika „Arka” przy Olszewskiego, później z Poltego-ru przy Powstańców Śląskich.

7 lutego 1921

urodził się Stanisław Lenartowicz – reżyser, współtwórca polskiej szkoły filmowej. Przez większość życia związany z Wrocławiem. Twórca: „Giuseppe w Warszawie”, „Za rok, za dzień, za chwilę...” czy „Cała naprzód”.

8 lutego 2019

przy przystanku „Tramwajowa” otwarto InfoWuwę. To punkt informacji turystycznej o zabytkowym osiedlu WuWa z 1929 r. A przy okazji – kawiarnia. Na małą czarną można tu wpaść codziennie od 9 do 19.

9 lutego 1965

premierę miał „Rękopis znaleziony w Saragossie” w reż. Jerzego Hasa. Realizowana we wrocławskiej Wytwórni Filmów Fabularnych ekranizacja powieści Jana Potockiego to jeden z najwybitniejszych polskich filmów.

9/10 lutego 2024

w nocy protestujący rolnicy zablokowali ruch między Koroną a wiaduktem nad al. Sobieskiego. Blokada trwała do 15 lutego. Tego dnia przed urzędem wojewódzkim i na ul. Widok pojawiło się 300 ciągników.

Dodatkowe pakiety na nocny półmaraton

To, co wydarzyło się w styczniu, przeszło najśmielsze oczekiwania – 12 tysięcy pakietów startowych na 11. PKO Nocny Wrocław Półmaraton rozeszło się w 30 godzin. Ale mamy dla was wspaniałą wiadomość – 5 lutego do sprzedaży trafi kolejne 2 tysiące pakietów.

I Agata Zięba

Od momentu zamknięcia zapisów nie ustaje lawina pytań: „Czy będzie jeszcze szansa na start?”. Organizatorzy słyszeli te głosy i w środę, 5 lutego, uruchamiają nową pulę! Nowe pakiety będą dostępne od godz. 18. Jeśli więc jeszcze nie macie swojego numeru startowego, warto ustawić przypomnienie i nie zwlekać z zapisami. W sylwestrową noc, gdy zgodnie z tradycją rozpoczęła się sprzedaż pakietów na 11. edycję wydarzenia, 2 tys. miejsc zniknęło w niespełną pół godziny.

Poprzeczka jest wysoko

Poprzednia, jubileuszowa edycja wydarzenia została okrzyknięta najlepszą w historii. Organizatorzy chcą sprostać ambitnemu zadaniu. – Jesteśmy świadomi ogromnych oczekiwań, ale także dużego zaufania ze strony biegaczy, którzy bardzo dobrze ocenili ubiegłoroczny jubileusz. Doskonale widać to po rekordowym tempie sprzedaży pakietów startowych. To dla nas szczególne wyróżnienie, ale także zobowiązanie i odpowiedzialność. Pracujemy nad tym, żeby nową dekadę w historii naszej imprezy otworzyć przynajmniej tak hucznie, jak zamknęliśmy poprzednią – mówi Łukasz Wójcik, dyrektor MCS Wrocław i 11. PKO Nocnego Wrocław Półmaratonu.

11. PKO Nocny Wrocław Półmaraton odbędzie się w tym roku 14.06. Być może to ostatnia szansa na pakiet

Poza rekordową sprzedażą, jest spora szansa także na rekordową frekwencję. Do tej pory, to 6. edycja wrocławskiego półmaratonu była najliczniejsza (wystartowały 10 832 osoby). Wygląda na to, że i w tym aspekcie są spore szanse na rekord.

Czy wszyscy się zmieszczą?

To pytanie, które często pojawia się wśród biegaczy. Odpowiedź brzmi: tak! Organizator odrobił

pracę domową i zadbał o to, by na trasie było więcej przestrzeni, a komfort uczestników był jeszcze wyższy. Na czym będą polegały modyfikacje? To m.in. usprawnienie procedury startowej czy poszerzenie trasy na ul. Piłsudskiego, przy zakręcie w Kołtąja oraz na mostach Pomorskich.

Dodatkowo, organizatorzy zadbają o lepszą widoczność dzięki doświetleniu ciemniejszych frag-

mentów, m.in. w okolicach parku Szczytnickiego i ul. Kopernika. Dzięki tym zmianom bieg ma być nie tylko bardziej komfortowy, ale też jeszcze bardziej spektakularny.

Nie przegapcie okazji – 5 lutego będzie być może ostatnią szansą, by dołączyć do grona uczestników 11. PKO Nocnego Wrocław Półmaratonu. Kafel „Zapisy” znajdziecie w prawym górnym rogu strony mcs.wroc.pl/polmaraton.

Aquapark z nagrodą architektoniczną

Aquapark Zakrzów – centrum sportowo-rekreacyjne przy ul. Wilanowskiej 29 – zdobył prestiżową nagrodę Platinum Winner 2024 w kategorii Sports and Recreation Facilities w konkursie Architecture & Design Collection Awards (ADCA).

Został doceniony za nowatorskie podejście do projektowania przestrzeni rekreacyjnych, funkcjonalność i różnorodność (baseny, strefa saunarium, fitness i siłownia), estetykę i przyjazną atmosferę i harmonijną integrację z otoczeniem. Centrum wyposażone jest w panele fotowoltaiczne, pompę ciepła i generatory gazowe.

Dyżury radnych

Spotkania z radnymi miejskimi w nowym roku nadal odbywają się w godz. 15–16.30 w Sukiennicach 9 (pok. 204 i 205) w środy i czwartki. Najbliższe dyżury mają: wiceprzewodnicząca **Dorota Pędziwiatr** 6.02 oraz radni: 5.02 – **Marzena Bogusz** i **Joanna Pieczyńska**; 13.02 – **Magdalena Razik-Trziszka**; 19.02 – **Robert Leszczyński**. Aktualny harmonogram dyżurów znajdziesz na wro.news/dyżury2025.

Od 1 lutego PSZOK-i są czynne dłużej

PSZOK-i to miejsca, do których należy wywieźć odpady problemowe

Ekosystem wydłużył od lutego godziny pracy Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Punkty przy Michalczyka i Janowskiej są w tygodniu czynne do 18.

I Agata Zięba

PSZOK-i przyjmują odpady problemowe, nietypowe oraz wielkogabarytowe z gospodarstw domowych. Śmieci, które nie powinny trafiać do standardowych pojemników, mieszkańcy powinni przywieźć do punktów przy ulicach Michalczyka 9 bądź Janowskiej 51.

– Rozumiemy, że mieszkańcy mają różne harmonogramy dnia, dlatego dostosowaliśmy godziny otwarcia PSZOK-ów tak, aby umożliwić im wygodne i odpowiedzialne pozby-

wanie się odpadów problemowych – mówi Alicja Czyżewska-Kania, rzecznik prasowy Ekosystemu.

Od 1 lutego 2025 roku PSZOK-i we Wrocławiu czynne są:

- ul. Michalczyka 9, pon.–pt. w godz. 8–18, sob. 8–16
- ul. Janowska 51, pon.–pt. w godz. 7–18, sob. 7–15.

Pełna lista przyjmowanych odpadów oraz zasady korzystania z PSZOK-ów są dostępne na stronie ekosystem.wroc.pl/segregacja-odpadow/pszok/.

Regionalne Centrum Krwiop dawstwa i Krwiolecznictwa apeluje o oddawanie krwi. Pilnie poszukiwane są wszystkie grupy. Do centrum przy ul. Czerwonego Krzyża 5/9 można zgłosić się w pon., śr. i czw. w godz. 7–17.30, we wt. i pt. od 7 do 13.30 i w sob. w godz. 7.30–12. Krwiobus stanie: 5.02 w godz. 8.30–12.30 przy Oddziale Prewencji Policji, ul. Połbina 1; 6.02 w godz. 9–13 przy CH Magnolia Park, ul. Legnicka 58; 7.02 w godz. 8–13 przy Akademii Wojsk Lądowych, ul. Czajkowskiego 109, 13.02 w godz. 9–13 przy CH Borek, ul. Hallera 52.

Rekordowa frekwencja na jarmarku we Wrocławiu

Jarmark Bożonarodzeniowy 2024/2025 przyciągnął 812 tys. gości, którzy zrealizowali aż 1,6 mln wizyt. W porównaniu do ubiegłego roku ta edycja zanotowała wzrost o ponad 100 tys. wizyt! To jedno z najważniejszych miejskich wydarzeń w okresie świątecznym zyskało też międzynarodowe uznanie.

Paulina Falkiewicz

– Wrocławski jarmark to już nie tylko punkt na mapie świątecznych wydarzeń, ale prawdziwa wizytówka naszego miasta. Z radością obserwujemy, jak każdego roku przyciąga coraz więcej

JARMARK W LICZBACH

**1,6 mln
wizyt
812 tys.
gości**

gości, nie tylko z Wrocławia, ale także z całej Polski i z zagranicy. To doskonała okazja, by wspólnie celebrować magiczny czas Bożego Narodzenia – podkreśla Małgorzata Golak, dyrektor Biura Rozwoju Gospodarczego UMW.

Kto z Polski? A kto z zagranicy?

Największą grupą uczestników jarmarku byli mieszkańcy Wro-

cławia, którzy stanowili aż 62 proc. wszystkich odwiedzających. 76 proc. uczestników pochodziło z Dolnego Śląska. Wrocław stał się więc centrum świątecznej radości nie tylko dla mieszkańców, ale także dla osób z całego regionu. Jarmark przyciągnął także turystów z innych części Polski. Najliczniejszą grupę krajowych odwiedzających stanowili mieszkańcy Mazowsza (31 proc.), a następnie Wielkopolski (17 proc.) oraz Śląska i Łódzkiego (po 12 proc.). Udział krajowych uczestników wyniósł 14 proc. Ale zagraniczni goście także licznie odwiedzili wrocławski jarmark. W sumie stanowili oni blisko 6 proc. odwiedzających – najczęściej byli to Niemcy, Czesi i Ukraińcy.

Nie tylko rozrywka

Jarmark to nie tylko stoiska – aż 17 dni dodatkowych wydarzeń sprawiło, że odwiedzający mogli cieszyć się koncertami, warsztatami, odwiedzinami Mikołaja czy kolędowaniem. Dzięki współpracy z miastem i lokalnymi firmami, jarmark generuje też dodatkowe przychody dla setek firm,

Na jarmark przyciągają piękne iluminacje, charakterystyczne stoiska, nastrojowa muzyka i magia świąt

od hoteli po restauracje. Co więcej, wielu gości odwiedza także inne atrakcje Wrocławia.

Rozślawił nas na świecie

Jarmark Bożonarodzeniowy we Wrocławiu to jedno z najważniejszych wydarzeń w okresie świątecznym. Dzięki niemu Wrocław znalazł się wśród takich metropolii, jak: Wiedeń, Mediolan czy Praga, do których turyści wybierają się, by nacieszyć się atmosferą świąt. Międzynarodowe media, w tym brytyjski „Daily Mail”, niemiecki „Die Welt” czy amerykański serwis „The Huffington Post”, zachwycają się wrocławskim jarmarkiem, a w 2024 roku o wydarzeniu entuzjastycznie pisały również „Daily Express” i CNN.

– Wysoka ocena Wrocławia na tle innych europejskich miast to zarazem duże wyróżnienie i również

wielka odpowiedzialność za podtrzymanie wypracowanej przez lata marki. Jarmark wrocławski stał się symbolem świątecznej tradycji, która nie tylko przyciąga turystów przynoszących wymierny przychód lokalnym przedsiębiorcom i budżetowi miasta, ale także wzmacnia naszą tożsamość i promuje Wrocław na całym świecie – mówi Radosław Michalski, dyrektor Departamentu Marki Miasta UMW.

Inwestorzy rozmawiali o prowadzeniu biznesu

Było to pierwsze z cyklu wydarzeń zaplanowanych na ten rok

Doradztwo oraz pomoc w procesie inwestycyjnym i po jego zakończeniu – na to wszystko mogą liczyć przedsiębiorcy, którzy mają w planie początek lub rozwój swojej działalności w aglomeracji wrocławskiej. Wszystko w ramach Invest in Wrocław.

Katarzyna Wiązowska

W czwartek 30 stycznia odbyło się pierwsze w tym roku śniadanie biznesowe, podczas którego kilkudziesięciu przedstawicieli miasta i wrocławskiego biznesu spotkało się, by dyskutować o rozwoju gospodarczym regionu, atutach aglomeracji wrocławskiej oraz wyzwaniach związanych z przyciąganiem zagranicznych inwestorów do stolicy Dolnego Śląska.

Jak mówi Magdalena Okulowska, prezes Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, ARAW już od lat pod marką Invest in Wrocław kompleksowo promuje potencjał inwestycyjnego Wrocławia. Na-

tomiast odświeżona formuła jest skierowana na poszukiwanie nowych inwestorów zarówno zagranicznych, jak i krajowych. – Jednocześnie kładziemy duży nacisk na współpracę z firmami już działającymi w mieście, aby być dla nich jeszcze bardziej użytecznym partnerem. To właśnie silny, zintegrowany i współpracujący ekosystem biznesowy jest największym atutem naszej aglomeracji w oczach przyszłych inwestorów – dodaje Okulowska.

Według prezeski ARAW odświeżony projekt Invest in Wrocław to nowe działania, kierunki oraz percepcja Wrocławia i Dolnego Śląska, odpowiadająca na współ-

czesne wyzwania, takie jak: demografia, zmiany klimatyczne czy rozwój infrastruktury. Spotkanie było także okazją do przedstawienia partnerów projektu Invest in Wrocław – CBRE, Michael Page, JP Weber, Atlas Ward oraz Olesiński i Wspólnicy, a także premierowej odsłony publikacji „Driven by Knowledge, People & Innovation 2024”. To kompendium wiedzy dla inwestorów i przedsiębiorców, podkreślające gospodarczy potencjał regionu, w którym partnerzy podzielili się swoją wiedzą, analizami i najlepszymi praktykami, pomagającymi inwestorom lepiej zrozumieć lokalne realia i skutecznie realizować swoje przedsięwzięcia.

Zmieniaj miasto z WBO! To ostatni dzwonek

Jeszcze tylko do 10 lutego 2025 r. trwa nabór do kolejnej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Masz pomysł? Nie zwlekaj i zgłoś go przez formularz. Nie obawiaj się, jeśli wniosek spełni wymogi, będziesz mógł jeszcze nanieść niezbędne poprawki. Przeczytaj, co zrobić.

Maciej Wołodko

WBO to część budżetu Wrocławia, o którego przeznaczeniu decydują mieszkańcy. To oni zgłaszają pomysły na inwestycje i co roku, jesienią – decydują w głosowaniu, które z nich skierowane zostaną do realizacji. Projekty do WBO 2025 można zgłaszać jeszcze do 10 lutego do godz. 23.59.

Kwota przeznaczona na WBO w tym roku to 35 mln zł, to o 2 mln więcej niż w ramach WBO 2024. 14 mln z tej kwoty znajdzie się w puli środków na projekty osiedlowe. Natomiast 21 mln złotych – w puli środków na projekty ponadosiedlowe.

Z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego powstają ścieżki rowerowe, siłownie pod chmurką czy place zabaw. Warto złożyć projekt!

Na osiedlu i w mieście

Projekty osiedlowe to takie, które oddziałują tylko na jedno osiedle. Maksymalna wartość projektu osiedlowego to 1 mln zł. We Wrocławiu jest 48 osiedli. Ich granice możecie znaleźć na mapie miejskiego geoportalu. Wejdźcie na stronę geoportal.wroclaw.pl i wybierzcie mapę „Osiedla Wrocławia”.

Większe, ponadosiedlowe projekty mogą mieć wartość do 3 mln zł. W tej kategorii zgłaszane są projekty i zadania inwestycyjne,

z których korzystać będzie większa liczba osób – nie tylko mieszkańców jednego osiedla.

Lider to każdy z nas

Liderem, czyli osobą zgłaszającą i prowadzącą projekt WBO, może zostać każdy mieszkaniec Wrocławia, niezależnie od wieku i obywatelstwa. Aby to zrobić, nie trzeba być zameldowanym w naszym mieście. To lider określa wartość projektu oraz czy jest to projekt osiedlowy czy ponadosiedlowy.

Jedna osoba może zgłosić dowolną liczbę projektów. Projekt można złożyć na formularzu dostępnym na stronie www.wroclaw.pl/wbo lub w formie papierowej. Do projektu musi być dołączona lista podpisów przynajmniej dwóch popierających go mieszkańców (może być wśród nich podpis lidera).

– Złożone projekty zostaną ocenione pod kątem spełniania wymogów formalnych oraz możliwości realizacji. I pozytywnie zweryfikowane

propozycje zostaną poddane pod głosowanie mieszkańców – wyjaśnia Magdalena Wdowiak-Urbańczyk, dyrektor Departamentu Spraw Społecznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Liderzy będą mogli skonsultować swoje pomysły i wprowadzić niezbędne poprawki w trakcie oceny.

Głosowanie w październiku

Głosowanie na projekty WBO odbędzie się w 2025 roku w dniach od

3 do 20 października. Prawo głosu ma każdy mieszkaniec Wrocławia niezależnie od wieku i obywatelstwa (nie jest wymagane zameldowanie). Swoje głos będzie mógł oddać na jeden wybrany projekt osiedlowy i jeden ponadosiedlowy elektronicznie na www.wroclaw.pl/wbo i papierowo w wyznaczonych punktach. Do realizacji pójdą projekty, które uzyskały kolejno największą liczbę głosów, aż do wyczerpania puli środków. Wyniki zostaną opublikowane na stronie WBO oraz w BIP.

Będą nowe syreny alarmowe na dziewięciu osiedlach

Miejski system ostrzegania zostanie rozbudowany. Obecnie we Wrocławiu mamy 41 syren alarmowych. Na podstawie badań wytypowano 9 kolejnych lokalizacji, w których zamontowane zostaną nowe syreny. Przeczytaj, na jakich osiedlach się pojawią i jak postępować, gdy zawyją.

Paulina Falkiewicz

Obecnie we Wrocławiu znajduje się 41 punktów pod opieką Centrum Zarządzania Kryzysowego (zobacz gdzie: www.wro.news/syreny). Na zlecenie miasta Laboratorium Badawcze Akustyki PWR wykonało ekspertyzę istniejących urządzeń.

W grudniu ub. roku zakończono też ich przegląd i konserwację, a następnie przeprowadzono test akustyczny polegający na uruchomieniu syren. W trakcie alarmu pracownicy Politechniki zbadali poziom dźwięku emitowanego przez syreny w całym mieście. Na obszarach, w których

słyszalność syren i komunikatów była ograniczona, wkrótce zostaną zamontowane nowe urządzenia. Na początek będą to: Lipa Piotrowska, Świniały, Pawłowice, Muchobór, Żerniki, Maślice, Partynice, Przedmieście Oławskie i Tarnogaj.

W ciągu roku zaplanowano dalsze testy, po których zaproponowane zostaną kolejne rejony. Na ten cel zostanie przeznaczonych 660 tys. zł z budżetu Wrocławia.

Jak postępować w razie alarmu?

- Kiedy usłyszysz dźwięk syreny, wysłuchaj go do końca.

- Zachowaj spokój i nie wpadaj w panikę.
- Po zakończeniu alarmu włącz radio lub telewizor i śledź komunikaty.
- Postępuj zgodnie z instrukcjami.
- Stosuj się do poleceń służb.
- Sprawdź, gdzie znajdują się bliskie osoby i powiadom ich o niebezpieczeństwie.
- Jeśli jesteś poza domem, skontaktuj się z bliskimi i poinformuj ich o swoim miejscu pobytu oraz sposobie kontaktu.
- Ciągły dźwięk syreny trwający trzy minuty oznacza odwołanie alarmu.

Anna Kołodziej, radna Klubu Lewicy, z nowymi lokalizacjami syren

Zmiany dla pieszych na Uniwersyteckich

Od 4.02 piesi przemieszczający się w relacji Grodzka – Drobnera chodzą po nowej betonowej podbudowie po wschodniej stronie mostu. W minionym tygodniu ZDiUM przez dwie noce betonował zazbrojone płyty stalowe w części chodnikowej po stronie pomnika Powodźnianki. Wykonał prace porządkowe i przełożył ruch pieszy. Widoczny beton nie jest docelową nawierzchnią. Docelowo ciąg pieszy zostanie oddzielony od ścieżki rowerowej specjalną nawierzchnią wykonaną z szorstkich płyt granitowych, a dla rowerów przewidziano nawierzchnię bitumiczną. Wszystkie przejścia dla pieszych nadal funkcjonować będą bez zmian. Dla ruchu kołowego i tramwajowego nic się nie zmieniło.

Rusza projektowanie drogi rowerowej

Został wybrany wykonawca projektu blisko 700-metrowego odcinka drogi dla pieszych i rowerzystów, która ułatwi dotarcie do zakładów 3M. Prowadzić będzie wzdłuż ulicy Kowalskiej od posesji nr 125b do wschodniego zjazdu do fabryki. Tam połączy się z już istniejącą trasą. Dokumentację przygotowują projektanci z firmy KBH Inwestycje, która – oferując cenę 160 tys. zł – wygrała przetarg. Na sporządzenie dokumentacji ma 9 miesięcy.

Tramwaje mają wrócić na Kołłątaja

W sobotę 8.02 tramwaje 2, 5, 9, 18, 21, 22, 23 i 78 wracają na przystanek „Bastion Sakwowy” na ul. Kołłątaja. Objazdy wynikały z remontu torowiska. Autobusy linii 110, K i N i nocne jeszcze przez tydzień jeździć będą jezdnią, aby uniknąć dodatkowego obciążenia torowiska. Jest ono jednocześnie buspasem, na który wrócą 15.02. Do tego czasu korzystać będą z zatok przy Bastionie i przy szkole nr 71. Remont na Kołłątaja ma trwać 7 dni.

Szykuje się przebudowa ulic na Nadodrze

Jest zielone światło i niebawem Wrocławskie Inwestycje ogłoszą przetarg na projekt kompleksowej przebudowy ulicy Słowiańskiej i św. Wincentego.

Bartosz Chochołowski

Każdy, kto choć okazjonalnie tamtędy przejeżdża, wie, jak bardzo remont jest potrzebny. Prace zaczną się głęboko pod ziemią, a skończą na wysokości trakcji tramwajowej i latarni. Słowiańska i Wincentego to jeden ciąg komunikacyjny, łączący Jedności Narodowej z Trzebnicką.

Pod ziemią archaiczne sieci

Słowiańską i Wincentego prowadzi torowisko tramwajowe i, co istotne, jest tu zajezdnia tramwajowa MPK. Choćby już z tego względu nie będzie to łatwa inwestycja. Ale wyzwań jest znacznie więcej.

– Projekt będzie przewidywał wymianę sieci podziemnych. Część z nich pochodzi z XIX wieku, między innymi żeliwna sieć wodociągowa – zapowiada Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

Nowe sieci zostaną zaprojektowane, a nad nimi nieco inna

Wkrótce rozpocznie się projektowanie remontu ulic Słowiańskiej i św. Wincentego, w tym torowiska

ulica. Będą na niej drogi rowerowe, nowe przystanki i wyniesione przejścia dla pieszych. Nawierzchnia jezdni dla samochodów być może będzie asfaltowa, a międzytorze ma mieć formę kostki brukowej.

Jak będzie projekt wyglądał w finalnej wersji, nie zależy tylko od zleceńodawcy i biura projektowego, ale również od konserwatora zabytków.

Więcej zieleni w okolicy

Podczas planowania drogowej części remontu zachowane ma być to, co w ostatnim czasie MPK wyremontowało, czyli rozjazdy prowadzące do zajezdni. Wymieniona zostanie trakcja i oświetlenie uliczne. – Jedną z wytycznych dla projektanta będzie zaplanowanie jak najwięcej zieleni. Myślimy o kilkudziesięciu drzewach, bylinach i krzewach – mówi Krzysztof Świercz.

Kroki milowe

Do wbicia łopaty jeszcze długa droga. Teraz Wrocławskie Inwestycje muszą ogłosić przetarg na wykonanie projektu remontu. Biuro, które go wygra, będzie miało 15 miesięcy na przygotowanie dokumentacji. Dopiero wtedy będzie można myśleć o ogłoszeniu przetargu, który wyłoni wykonawcę prac. Najwcześniej może to nastąpić w drugiej połowie 2026 roku.

Przystanki wiedeńskie na Piastowskiej

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta rozpoczął przebudowę przystanków tramwajowych przy skrzyżowaniu z Sienkiewicza na wygodniejsze. Podczas robót pasażerowie będą wsiadać i wysiadać w nieco innych miejscach, a kierowcy będą jeździć torowiskiem.

Wkrótce na ul. Piastowskiej będą zbudowane takie przystanki

Bartosz Chochołowski

Od poniedziałku, 3 lutego przystanek „Piastowska” w kierunku placu Grunwaldzkiego (słupek numer 20853) zostanie przeniesiony o około 90 metrów za skrzyżowanie z ulicą Sienkiewicza. Dla tramwajów jadących w kierunku Nowowiejskiej słupek numer 20854 zostanie nieznacznie cofnięty na wysokość ulicy Piastowskiej 33.

W następnej kolejności przebudowywane będą przystanki zlokalizowane na Sienkiewicza (słupki 20805 i 20806). Te działania są elementami jednego zadania, w ramach którego

przerobiono już przystanki na Sienkiewicza przy skrzyżowaniu z Górnickiego.

– Aby nie kumulować utrudnień w obrębie skrzyżowania, rozbiórki pozostałych dwóch przystanków w ul. Sienkiewicza zaczniemy po wykonaniu pewnego etapu prac na przystankach na Piastowskiej – zapowiada Ewa Mazur z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu.

Jeśli tylko pogoda w lutym i marcu pozwoli na realizację prac zgodnie z harmonogramem, termin oddania wszystkich peronów do użytkowania przypadnie w maju.

Stare mosty Chrobrego: rozebrać czy zachować

Miasto chce rozebrać nieużywane mosty Chrobrego, ponieważ ich utrzymanie uważa za niebezpieczne z uwagi na ich degradację, a nadanie im nowego życia za zbyt drogie. Na to nie zgadza się dolnośląski konserwator zabytków, widząc w nich wartości historyczne, naukowe i artystyczne. Zdania wśród mieszkańców są podzielone.

■ Błażej Organisty

Od lutego 2022 roku do października 2023 trwała budowa dwóch mostów Chrobrego, które połączyły Sępólno ze Swojczycami. Ich otwarcie zbiegło się z zamknięciem starych, zwanych Swojczyckimi.

Nieużywane od kilkunastu miesięcy obiekty wiszą nad kanałami Odry od ponad 100 lat. W końcówce II wojny światowej do wody runęło całe przeszło wiszące nad wodą. Naprawa w 1947 r. była szybka i nie spełniała standardów. W rezultacie mosty są w stanie „śmierci technicznej”, w ostatnich latach nie mogły po nich jeździć nawet autobusy przegubowe. Tymczasem miasto potrzebowało większych i silniejszych przepraw, żeby jednocześnie mogły kursować po nich (w przyszłości) tramwaje, autobusy, samochody, rowery i pojazdy wojskowe. Nowe są o 2,8 m dłuższe i o około 15 m szersze od starych. Różnica maksymalnego obciążenia to aż 25 ton.

Wojewódzki konserwator zabytków Daniel Gibski uważa, że niezależnie od stanu technicznego mosty nie utraciły wartości historycznej, artystycznej i naukowej. Przeciwnie, wciąż mają istotne znaczenie kulturowe i społeczne, a także nadają się do adaptacji na inne cele.

Na pierwszym planie stare mosty, wymagające odbudowy, w tle widać przęsła nowych, znacznie większych

– Trzeba szukać funduszy i zastanowić się, jak zagospodarować ten historyczny, zabytkowy obiekt. Są pomysły wprowadzenia gastronomii, zieleni, drogi rowerowej i chodników – wymienia.

Jeszcze przed otwarciem nowych mostów było wiadomo, że władze Wrocławia będą chciały zburzyć stare. W grudniu 2024 ZDiUM podjął oficjalne kroki w tej spr-

wie, starając się o ich wykreślenie z wojewódzkiej ewidencji zabytków. Dlaczego? – Gdybyśmy mieli pozostawić stare mosty i nadać im nową funkcję, musielibyśmy je gruntownie wyremontować, a bardziej zbudować na nowo. To kosztowałoby około 50 mln zł, na co nas nie stać, a potrzebowalibyśmy mosty, o większej nośności – informuje Tomasz Sikora z UMW. – Mamy w mieście ponad 100 mostów, którymi musi-

my się zajmować. Na modernizację czekają: Osobowicki, Grunwaldzki, Trzebnicki – uzasadnia.

Stanowisko ratusza jest jasne: w starych mostach Chrobrego zabytkowe są właściwie tylko filary, bo reszta była na szybko odbudowywana, a gdy mamy nowe mosty, dla starych nie ma żadnej funkcji. Żeby mosty rozebrać, trzeba skreślić je z ewidencji zabytków. Na to

nie zgodził się dolnośląski wojewódzki konserwator. ZDiUM odwołuje się od tej decyzji w sądzie.

Władze Wrocławia modernizację wykluczają nie tylko z powodów finansowych. – Bardzo trudne jest opracowanie sposobu, który pozwoliłby bezpiecznie przeprowadzić remont – mówi Michał Guz z UMW, powołując się na orzeczenie techniczne inżynierów Edmunda Budki i dra Leszka Budycha. – Zbadali te mosty. Stwierdzają, że w najbliższych latach mogą one stanowić zagrożenie nawet jako nieczynne, jeśli nie dla pojazdów i pieszych, to dla żeglugi. Ich zdaniem te mosty można już tylko rozebrać – przekazuje urzędnik.

Wśród mieszkańców również nie ma jednolitej opinii. – Za nami niejedna dyskusja. Część osób z rady osiedla, zwłaszcza architektki z zawodu, była za pozostawieniem obiektów w pełnej krasie i wprowadzeniu na nie funkcji rekreacyjnej, gdyby pieniądze znalazły się w budżecie, albo dał je jakiś inwestor – mówi Marek Zalewski, przewodniczący zarządu osiedla Biskupin-Sępólno-Dąbie-Bartoszowice. – Z drugiej strony są głosy za wyburzeniem, bo to jest bardziej praktycznym rozwiązaniem – dodaje.

„Średniowieczny Wrocław” będzie jeszcze lepszy

Jeden z najpopularniejszych i najciekawszych placów zabaw dla dzieci we Wrocławiu cieszy się olbrzymią popularnością i wkrótce zostanie wzbogacony o nowości. Ruszył II etap inwestycji.

■ Bartosz Moch

„Średniowieczny Wrocław”, czyli plac zabaw w rekreacyjnej części parku Tysiąclecia, wkrótce zostanie wzbogacony o wiele nowości. Drugi etap inwestycji realizowany jest w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i z programu #ZielonaRewolucja.

Warowny gród powstaje w ramach dwóch projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego: nr 250 WBO 2019 oraz nr 198 WBO 2021. Część prac Zarząd Zieleni Miejskiej wykonał już wcześniej.

– Gotowa jest już ścieżka w kierunku rzeki. Sukcesywnie po-

prawiamy komunikację do ul. Granicznej. Mamy nadzieję, że jeszcze podczas realizacji tego zadania uda się wypracować porozumienie, które umożliwi także wykonanie wejścia na wał – mówi Marek Szempliński z Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu. – Powstają też fundamenty pod drewnianą stodołę, najważniejszy element średniowiecznej zagrody, która ma stać na podgrodzium.

Nowości w warownym grodzisku w parku Tysiąclecia

Dla najmłodszych najistotniejsze są jednak urządzenia, z których będą korzystać. Na popularnym placu zabaw pojawia się m.in.:

- klatka wspinaczkowa
- tunel
- huśtawka wahadłowa (koszyczek) mocowana do drewnianej belki za pomocą łańcuchów
- górkę ze zjeżdżalnią
- piaskownica
- bujak
- interaktywna ścianka
- bardzo wyczekiwana tyrolka.

Do tego powstanie również totem, ogrodzenie z siedziskami i bezpieczne nawierzchnie o różnej konstrukcji. Będą one piaszczyste i żwirowe oraz wykonane z tworzywa jak i z drewna. Wszystkie prace mają się zakończyć latem, a ich koszt wyniesie 1,5 mln zł.

To jedna z planowanych atrakcji w grodzie Średniowieczny Wrocław

Zgłoś swoją szkołę do kampanii Rowerowy Maj

Wiemy, że ruch to zdrowie, a Rowerowy Maj to największa kampania w Polsce promująca przemieszczanie się na rowerze, hulajnodze, rolkach i deskorolce wśród uczniów szkół podstawowych i przedszkolaków. Zrodziła się w 2014 w Gdańsku, a od 2016 roku do kampanii przyłączył się Wrocław. Zgłoś szkołę do 23.02.

Redakcja

Zasady kampanii są proste: każdy przedszkolak i uczeń, który w maju aktywnie dotrze na zajęcia za pomocą roweru, hulajnogę itp., otrzymuje naklejki do rowerowego dzienniczka i na wspólny plakat klasowy. Klasy, szkoły i uczestnicy, którzy wykazali się najwyższą frekwencją aktywnego przemieszczania się otrzymują nagrody. Głównym organizatorem kampanii jest Miasto Gdańsk, a lokalnym Miasto Wrocław.

Udział w rywalizacji? Wiele korzyści

Poprzez kampanię: ■ wpływamy na kształtowanie pozytywnych nawyków transportowych ■ promujemy zdrowy styl życia ■ wspieramy samodzielność dzieci ■ poprawiamy bezpieczeństwo komunikacyjne ■ dbamy o środowisko ■ angażujemy środowiska lokalne – społeczne i biznesowe.

Chcesz zostać partnerem akcji? Oto namiary

– Dużą motywacją dla uczestników kampanii są nagrody od partnerów, dlatego serdecznie zachęcamy do wsparcia rywa-

Ciepła wiosna to doskonały czas, żeby zmienić nawyki i zamiast być wiezionym autem – jeździć rowerem

lizacji poprzez zasponsorowanie wejściówek na różnego typu atrakcje dla klas i grup przedszkolnych oraz dla uczniów i przedszkolaków wyróżnionych za udział w kampanii – zachęca Urszula Jagielnicka

W zamian za otrzymane wsparcie organizatorzy oferują promo-

wanie firm i instytucji na stronie internetowej i materiałach informacyjnych akcji (plakatach, dzienniczkach rowerowych dla uczniów).

Koordinacją kampanii Rowerowy Maj we Wrocławiu zajmuje się Ewa Macała z Biura Zrównoważonej Mobilności UMW, tel. 71

777 71 98, e-mail: ewa.macala@um.wroc.pl. Obecnie prowadzony jest nabór szkół podstawowych i przedszkoli, które chciałyby wziąć udział w tegorocznej edycji kampanii. Chętne placówki, zarówno publiczne jak i prywatne, mogą się zgłaszać do 23.02.2025 r. wysyłając e-mail na adres: ewa.macala@um.wroc.pl.

Rowerowy Maj 2024

Ponad 30 tys. dzieci z wrocławskich szkół podstawowych i przedszkoli wzięło udział w 8. edycji kampanii Rowerowy Maj. Przedszkolaki i uczniowie ze 146 placówek przez cały maj docierali na zajęcia na rowerach, hulajnogach, wrotkach czy deskorolkach.

Podczas rodzinnego pikniku we Wrocławskie Święto Rowerzysty ogłoszono wyniki rywalizacji. Nagrodzono 6 placówek w trzech kategoriach.

Przedszkola: I miejsce – P nr 59 (frekwencja 86 proc.) – 7 tys. zł; II miejsce – P nr 3 (frekwencja 83,5 proc.) – 5 tys. zł; III miejsce – Punkt Przedszkolny Domowe Przedszkole DUSZEK (frekwencja 82,1 proc.). **Szkoły podstawowe małe i średnie** I miejsce – Szkoła Podstawowa nr 42 (frekwencja 84,6 proc.) – 5 tys. zł, II miejsce – SP nr 39 (frekwencja 79,2 proc.) – 4 tys. zł, III miejsce – Sportowa SP nr 46 (frekwencja 67,5 proc.) – 3 tys. zł. **Szkoły podstawowe duże:** I miejsce – SP nr 24 (frekwencja 68,9 proc.) – 5 tys. zł; II miejsce – SP nr 11 (frekwencja 64,2 proc.) – 3,5 tys. zł; III miejsce – SP nr 90 (frekwencja 62,4 proc.) – 3,5 tys. zł.

Pomóż dzieciom z hospicjum, okrążając Pergolę

Bieg to doskonała okazja, aby poprzez aktywność fizyczną wesprzeć 78 nieuleczalnie chorych dzieci będących pod opieką Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci. Dołączysz?

Redakcja

Wrocławski Bieg Sponsorowany jest coroczną inicjatywą, która łączy sport z akcją charytatywną i edukacją. Wydarzenie to angażuje dzieci, młodzież i dorosłych w pomoc dla podopiecznych Wrocławskiego Hospicjum dla Dzieci.

Wysokość wsparcia za jedno okrążenie jest dowolna i zależy od ustaleń między biegaczem a sponsorem. Po zakończeniu biegu zebrane środki są przekazywane na konto Wrocławskiego Hospicjum dla Dzieci i przeznaczone na potrzeby podopiecznych. Sponsorami mogą być rodzice, dziadkowie, przyjaciele, ale także lokalne przedsiębiorstwa.

Forma pokonywania trasy jest dowolna: można biec, truchtać albo spacerować. – Najważniejsze jest zaangażowanie i chęć niesienia pomocy – wyjaśnia Marta Michałowska z Fundacji WHdD. – Dzięki udziałowi w akcji, uczestnicy uczą się przedsiębiorczości, planowania i empatii, a zebrane dzięki nim środki zapewniają cenne wsparcie naszym podopiecznym.

Dzięki wsparciu, które Fundacja otrzymuje od ludzi dobrej woli, może zapewniać chorym dzieciom i ich rodzinom bezpłatne leki, konsultacje ze specjalistami i rehabilitantami oraz opiekę wytchnieniową. Dzięki Fundacji opieką zostało objętych blisko

500 rodzin hospicyjnych, a kolejne 500 otrzymało pomoc socjalną (paczki żywnościowe, sprzęt medyczny, wyjazdy wakacyjne itp.).

12. edycja biegu zaplanowana jest na 21.03 na Pergoli przy Hali Stulecia. Wydarzenie rozpoczyna się o godz. 9.45 i kończy o godz. 12.30

Udział w biegu może wziąć każdy, aby do niego dołączyć, należy: 1. Zgłosić swój udział – rejestracja przez formularz zgłoszeniowy na hospicjum.wroc.pl. 2. Znaleźć sponsorów – czyli osoby lub firmy, które wesprą finansowo pokonane okrążenie. 3. Przygotować się do biegu – zadbać o kondycję i strój sportowy.

WROCŁAWSKIE HOSPICIUM DLA DZIECI

Poprzednie edycje WBS cieszyły się dużym zainteresowaniem

Prof. Chmura: Na bieganie nigdy nie jest za późno

Po 60. postanowił sprawdzić na sobie, jak proces starzenia wpływa na wydolność człowieka podczas ekstremalnego wysiłku. W wieku 75 lat, przebiegł 25. maraton. O sportowo-naukowej pasji, nowej książce i roli aktywności fizycznej dla zdrowia z prof. Janem Chmurą z Wyższej Szkoły Edukacja w Sporcie rozmawia Agata Grzelińska.

Zakończył pan karierę maratończyka, a jednak trzy miesiące temu w Nowym Jorku przebiegł pan kolejny maraton. Który?

Mam za sobą 25 maratonów, obiegłem Ziemię z nadadkiem. Równik ma ponad 40 tys. km, więc już go przekroczyłem. Zakończyłem karierę biegacza na 24. maratonie, we Wrocławiu. Jednak kończę teraz książkę pt. „Jak przebiec maraton po 50. roku życia”, do której potrzebowałem informacji sprawdzonych na własnym organizmie, jak proces starzenia wpływa na zdolności wysiłkowe w długotrwałym wysiłku fizycznym. Potrzebowałem porównania w perspektywie 10 lat. Badania mówią, że ta zdolność obniża się ok. 1 proc. na rok, czyli 10 proc. na dekadę.

Co pokazuje pana doświadczenie?

W przypadku mojego organizmu faktycznie tak jest. Dekadę temu pokonałem 44 tys. zawodników, teraz – ponad 25 tys. Jak widać, proces starzenia wpływa na końcowy wynik. Byłem przygotowany na wynik 4,20, ostatecznie skończyło się na poziomie 4,38. Nie byłem w pełnej dyspozycji psychofizycznej z uwagi na przeziębienie, ale mimo kryzysów, szczęśliwie zakończyłem bieg.

Przygodę maratońską zaczął pan od nauki, od sprawdzenia na sobie teorii.

Nie ulega wątpliwości. Po 50 latach pracy na uczelni i pełnienia różnych funkcji, chciałem zresetować organizm i wrócić do normalnego świata. Wymyśliłem projekt pt. „Z naukową pasją biegiem przez świat”, a w nim dwa wyzwania: Koronę Maratonów Ziemi, inaczej 7 kontynentów, i Koronę Największych Maratonów Świata. Byłem ciekawy: jak organizm reaguje w procesie starzenia na ekstremalny wysiłek i jak to wpływa na końcowy wynik sportowy. Przeprowadziłem szereg badań na własnym organizmie. Część robiłem sam (przed, w czasie i po maratonie), część w klinikach, głównie kardiologicznych, na różnych kontynentach. Badałem, jaki jest stan mojego mięśnia sercowego, jak w tym wieku przebiega przemiana materii, nawadnianie i – co jest arcyważne – jak poradzić sobie z kryzysem, żeby skończyć maraton, zwłaszcza w kontekście sportu uprawianego w trzecim wieku.

Prof. Jan Chmura przebiegł maratony na wszystkich kontynentach, zawsze z flagą z herbem Wrocławia

Pewnie niejednen czytelnik zadaje sobie teraz pytanie, czy faktycznie w każdym wieku można zacząć biegać?

Bezwzględnie tak! Badania naukowe wykazały, że szeroko rozumiana aktywność fizyczna, w tym bieganie, spowalnia naturalny proces starzenia się organizmu i pozwala zachować sprawność intelektualną do późnej starości. Chcę to bardzo mocno podkreślić: do późnej starości. Proponuję zarówno młodym, jak i starszym osobom wstać z kanapy i zacząć się ruszać. Każda forma ruchu, którą się lubi, jest dobra. Ruch to recepta na zdrowie i najtańsze lekarstwo na każdym etapie życia. Systematyczna aktywność fizyczna powinna być wkomponowana w codzienne życie każdego człowieka. Liczy się motywacja i konsekwencja. Wiek nie ma znaczenia.

Kończy pan książkę pt. „Jak przebiec maraton po 50. roku życia”. To znaczy też, że każdy może spróbować przebiec maraton?

Oczywiście, że tak! Każdy, ale nie osoby, które mają problemy kardiologiczne, np. nadciśnienie, migotanie przedsionków, zaburzenia rytmu serca czy chorobę niedokrwienną serca. Współpracuję ze znakomitym kardiologiem prof. Piotrem Ponikowskim z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, który to potwierdza.

Ruch pomaga wracać do zdrowia. Są ludzie, którzy startują w maratonach nawet po mikrozawałach. Znam człowieka, który przebiegł maraton wrocławski po dwóch mikrozawałach.

Podkreślmy, że zanim ruszymy na start, powinniśmy się zbadać.

Oczywiście! Bez przygotowania nie ma o czym rozmawiać, bo tylko można się nabawić kontuzji, ale też przypłacić taki wysiłek życiem. Byłem świadkiem trzech zgonów w czasie maratonów. W Londynie widziałem, jak ratowano trzydziestokilkulatka, niestety zmarł; w Nowym Jorku jedna osoba zmarła tuż przed metą, a druga na drugi dzień po maratonie. Podkreślam to bardzo mocno: bez przygotowania, bez badań, zwłaszcza kardiologicznych, nie mamy prawa wystartować w maratonie.

Zanim zaczął pan biegać maratony jako senior, zapewne przez całe życie uprawiał pan sport?

Jako młody chłopak uprawiałem biegi, kolarstwo, piłkę nożną, piłkę ręczną, kulturystykę. Jednak żaden trener nie odkrył we mnie potencjału, musiałem go sam w sobie odkryć.

O tym świadczą wyniki.

Na mecie przeżyłem bardzo radosne chwile, gdy 7 razy stawałem na podium w mojej kategorii wiekowej: 1. miejsce w Anchorage na Alasce, 2. miejsce na Antarktydzie, w Hanowerze, Jerozolimie, Tromsø i 3. miejsce w Rio de Janeiro i Sydney. To jest dla mnie coś niebываłego, że Pan Bóg dał mi światło, które pozwoliło mi wydobyć potencjał, który drzemał we mnie przez tyle lat.

Pan pokazuje, że na odkrywanie talentów nigdy nie jest za późno.

Ale do tego potrzebna jest praca, praca i jeszcze raz praca.

Co daje panu bieganie?

Nauczyłem się głębokiej pokory wobec posiadanej wiedzy i zarejestrowanych wyników badań. Bieganie ukształtowało we mnie nawyk prozdrowotny, który pielęgnuję. Mam 75 lat i wciąż biegam. Co ciekawe, mój biologiczny wiek jest na poziomie 55-latk.

Każdego, kto może, zachęcam do biegania. Bez względu na wiek, na bieganie nigdy nie jest za późno. Każdy maraton to dla mnie także duże przeżycie duchowe. Zawsze w biegu towarzyszy mi modlitwa różańcowa. Maratony w Jerozolimie i w Rio de Janeiro były miejscem moich największych doznań duchowych. Jest też refleksja historyczna. Szczególny był dla mnie maraton w Grecji, z miejscowości Maraton do Aten, z metą na stadionie, gdzie w 1896 roku odbyły się pierwsze igrzyska olimpijskie ery nowożytnej. Biegłem trasą, którą pokonał w 460 roku p.n.e. legendarny grecki żołnierz Filipides. Stąd pochodzi nazwa i długość biegu, czyli 42 km i 175 m.

Największe emocje sportowe przeżyłem w Hanowerze, gdzie w wieku 65 lat po dwóch latach treningu i przebiegnięciu 5 maratonów ustanowiłem życiowy rekord na poziomie 3 godzin 22 minut i 57 sekund.

Czy będzie kolejny maraton?

To będzie zależało od stanu zdrowia. Wilka zawsze ciągnie do lasu, więc jeśli zdrowie mi dopisze, to w wieku 80 lat kolejny raz spróbuję pobiec w Nowym Jorku. Bo jest to najsłynniejszy i najwspanialszy maraton na świecie.

Prof. Jan Chmura zdobył Koronę Maratonów Świata

NIE SIEDŹ W DOMU! ZWIEDZAJ WROCŁAW

Ferie to doskonała okazja, żeby we własnym mieście poczuć się jak turysta! I nie, wcale nie wysyłamy was na Rynek, aby po raz kolejny pokazać wam ratusz. Będziecie musieli podnieść głowy i wyteńczyć wzrok, pokonać trochę kilometrów i poczuć w nogach kilkaset schodów. To co, jesteście gotowi? Mapy w dłoń i w drogę!

Przemysław Krzewiński

Czy wiedzieliście, że Wrocław, tak jak Warszawa i Kraków, był domem dla smoka? Albo, że na Ostrowie Tumskim mamy kluskę i głowę zamienione w kamień? A zastanawialiście się kiedyś, dlaczego rzeźba św. Wincentego tam stojąca nie ma nogi? Wszystkie odpowiedzi znajdziecie w tym artykule. Opowiemy wam także, gdzie za swoje leniwość wylądowała pewna młoda mieszkanka Wrocławia. To historie doskonale do czytania podczas wspólnego spaceru.

KLUSKOWA BRAMA

Dawno temu pod miastem żyło małżeństwo – Konrad, który pracował we Wrocławiu, oraz Agnieszka, która zajmowała się domem i gotowała najpyszniejsze kluski śląskie w całej okolicy. Konrad uwielbiał kluski swojej żony na równi z nią samą, a inni mężowie zazdrościli mu tak utalentowanej wybranki. Niestety, pewnego dnia Agnieszka ciężko zachorowała i po kilku dniach zmarła, a Konrad pogrzebał się w smutku.

Kluszkowa brama

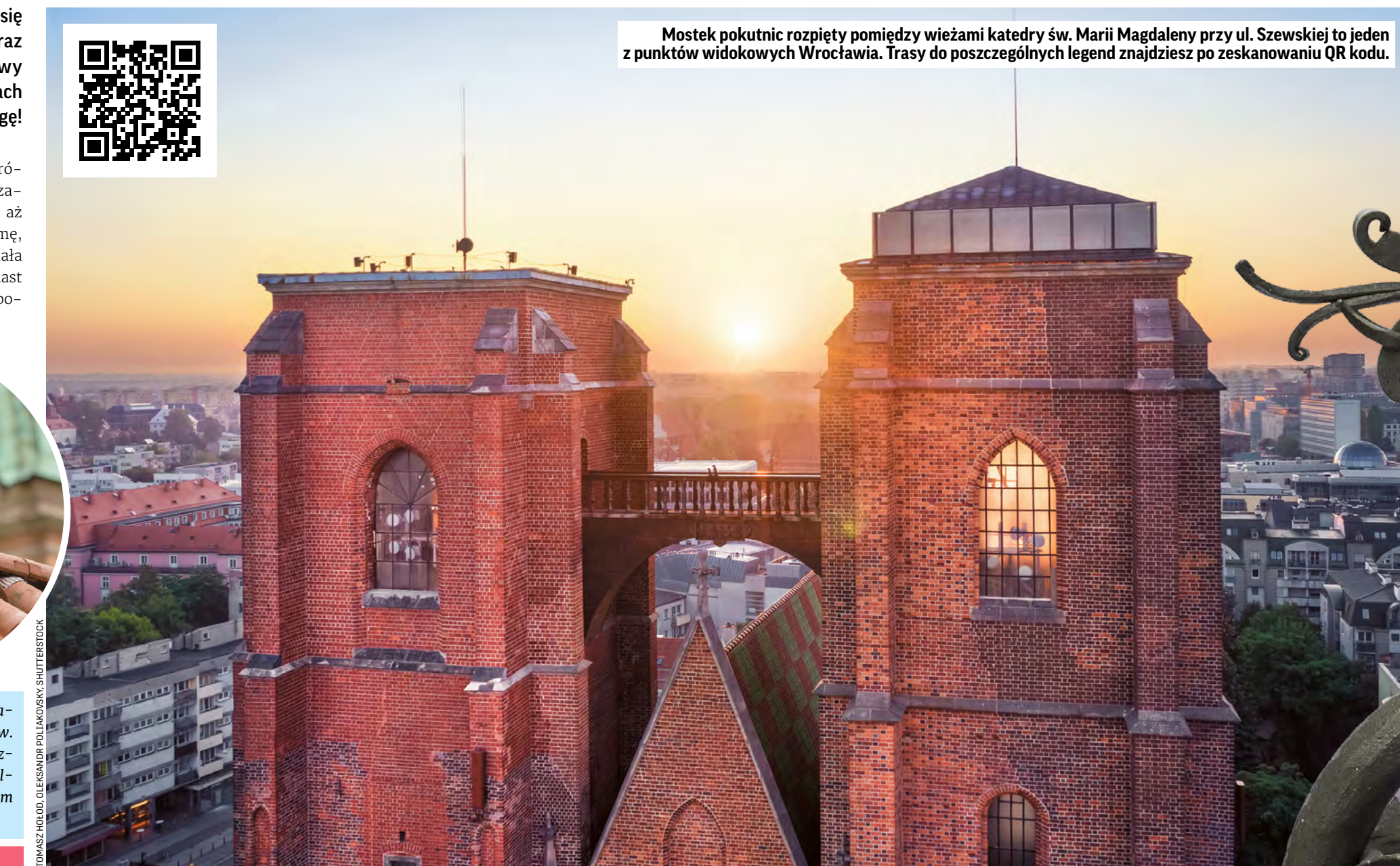
Do dziś Kluszkową bramę nazywamy arkadą, która łączy kościół św. Idziego we Wrocławiu z XVI-wieczną kapitułą przy placu Katedralnym. Skamieniała kluska zdobi sam środek łuku.

KAMIENNA GŁOWA

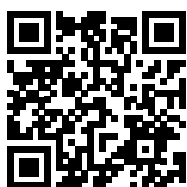
Po jakimś czasie, kiedy po całym dniu pracy wracał przez Ostrów Tumski, poczuł się zmęczony i postanowił odpocząć przy kościele św. Idziego. Usiadł pod bramą i po kilku chwilach zasnął. Ku jego zdziwieniu i radości przysniła mu się jego ukochana, która poczęstowała go miską pełną ciepłych i pachnących klusek. Małżonka przekazała mu, że taka miska będzie na niego czekać codziennie w domu po pracy, ale pod jednym warunkiem – zawsze musi zostać jedną kluską w misce.

Mężczyzna obudził się zdumiony swoją wizją. Zdziwił się jeszcze bardziej, kiedy obok siebie znalazł miskę pełną jego ulubionej potrawy. Głodny Konrad wziął się za jedzenie i kiedy dotarł do ostatniej kluski, mimo polecenia żony, nie

dał rady się powstrzymać i spróbował ją zjeść. Wtedy kluska zaczęła uciekać mu spod widelca, aż w końcu poszybowała nad bramą, pod którą spał, gdzie skamieniała i została na niej do dziś. Natomiast miska Konrada już na zawsze pozostała pusta.

Mostek pokutnic rozpięty pomiędzy wieżami katedry św. Marii Magdaleny przy ul. Szewskiej to jeden z punktów widokowych Wrocławia. Trasy do poszczególnych legend znajdziesz po zeskanowaniu QR kodu.

TOMASZ HOŁOŃ, ALEKSANDR POLIAKOWSKI, SHUTTERSTOCK

Kamienna głowa

Jak postanowił, tak zrobił. Niestety, tuż za murami miasta został napadnięty przez rozbójników i... stwierdził, że aby się dorobić, musi do nich dołączyć.

Szybko stał się postrachem okolicznych traktów. Chłopak nie miał litości dla nikogo, rabował i bogatych, i biednych. Po 2 latach zbrojnickiego życia stwierdził, że to odpowiedni moment na powrót do Wrocławia. Kiedy dotarł do miasta, od razu skierował się do warsztatu, w którym kiedyś pracował. Po wejściu do środka rzucił worki z kosztownościami na stół i ku zdumieniu Franciszka, rzekł, że już nie musi prosić go o rękę jego córki, bo może ją sobie kupić. Złotnik od razu przystał na ślub i zaczęły się wielkie przygotowania. Niestety, tuż przed ślubem prawda o majątku Henryka wyszła na jaw i uroczystość została odwołana.

Wściekły chłopak postanowił się zemścić na swoim dawnym pracodawcy. W nocy zakradł się pod dom złotnika i podłożył tam ogień. Aby zobaczyć pełnię swojego dzieła, wspinał się na jedną z wież katedry. Wystawił głowę przez okno, ale po chwili poczuł, że mur wokół niej zaczyna się zaciskać. Szarpał się, krzyczał, ale nie mógł się uwolnić. Henryk został tam już na zawsze...

Kamienną głowę znajdziecie na wieży archikatedry Świętego Jana Chrzciciela przy placu Katedralnym na Ostrowie Tumskim. Musicie stanąć przy uliczce obok Pańskiego Wydziału Teologicznego i spojrzeć do góry.

ŚWIĘTY BEZ NOGI

Pod koniec XV wieku we Wrocławiu mieszkał sławny rzeźbiarz Erazm. Był mistrzem w swoim fachu i spod jego ręki wyszło wiele przepięknych rzeźb. W warsztacie szkolili kilku uczniów, a najlepszym z nich był Maciej. Był on uzdolniony i miał dobre serce, niestety wyśmiewano go z powodu krótszej nogi.

Pewnego dnia Erazm dostał niezwykle ważne zadanie od kanonika Jana Paszkowicza. Rzeźbiarz postanowił, że to właśnie Maciej w ramach swojej pracy mistrzowskiej zrealizuje zamówienie. Młodzieniec wziął się do roboty i przez następne kilka miesięcy rzeźbił figurę świętego Wincentego.

Święty Wincenty

Włożył w to tyle wysiłku, że rzeźba przypominała żywego człowieka. W ostatnim dniu pracy, zmęczony zasnął w warsztacie. W pewnym momencie przysnił mu się sam święty Wincenty, który dotknął jego nóg. Chłopa-

pak obudził się i ujrzał, że zdarzył się cud – jego nogi były tej samej długości. Jednak sama figura różniła się od finalnego dzieła. W miejscu, gdzie spod habitu powinna wystawać jedna wyrzeźbiona noga, były teraz tylko fałdy materiału. Gdy kanonik Jan dowiedział się o tej historii, nakazał wystawienie figury w katedrze jako świadectwo cudu.

Figurę Świętego bez Nogi możecie znaleźć na ścianie archikatedry Świętego Jana Chrzciciela przy placu Katedralnym na Ostrowie Tumskim. Stojąc naprzeciwko katedry, wejdźcie w prawą uliczkę i szukajcie figury po lewej stronie.

MOSTEK POKUTNIC

Dawno, dawno temu we Wrocławiu żyła bardzo piękna, ale próżna i leniwa dziewczyna Tekla. Ten fakt bardzo smucił jej rodziców. Matka nie mogła doprosić się o pomoc w sprawach domowych, a ojciec martwił się, że jego córka nigdy się nie ustatkuje. Któregoś razu ojciec dziewczyny był już na tyle zdenerwowany lekkomyślnością córki, że ją przeklął. Nie spodziewał się, że jego klątwa może zadziałać. Jednak tej samej nocy Tekla została porwana przez czarownicę i osadzona na mostku między wieżami pobliskiego kościoła. Nakazano jej dzień w dzień zamiatć kładkę.

Dziewczyna, ciężko pracując, zrozumiała powód swej kary. Kiedy nie miała już sił, dostała do pomocy młodą czarownicę Martynkę. Pewnej nocy, gdy Martynka latała na miotle, trafiła na mężczyznę, który chodził na czworaka po Rynku. Młoda czarownica przyglądała mu się ze zdziwieniem, gdy nagle usłyszała głos nieznanego, który prosił o pomoc w znalezieniu okularów. Wiedźma pomogła mu. Okazało się, że to miejscowy czarownik, który z wdzięczności obiecał spełnić jedno życzenie Martynki. Czytała ona

sobie, aby kara Tekli dobiegła końca. Czarownik spełnił prośbę. Tekla wróciła do domu, a Martynka poleciała do szkoły czarownic.

Mostek Pokutnic łączy wieżę katedry św. Marii Magdaleny przy ulicy Szewskiej tuż obok wrocławskiego Rynku. Na kładkę prowadzi 247 schodów i mieści się tam jeden z punktów widokowych Wrocławia.

SMOK STRACHOTA

W połowie XII wieku do Lasu Strachocińskiego zawitał ogromny smok. Potwór porывał owce i bydło okolicznych mieszkańców, a czasami zdarzało się, że i ludzi. Upodobał sobie okolice pewnego źródła. Ludzie z sąsiadujących wiosek prześmiewczo zaczęli nazywać ich miejscowość Strachocie – stąd wzięła się nazwa miejscowości, a potem osiedla we Wrocławiu (Strachocin). Smoka natomiast nazwano Strachotą.

Pewnego dnia do wsi zawitał młody chłopak Konrad. Od zawsze był żądny przygód i sławy, więc gdy tylko usłyszał o smoku, od razu ruszył na polowanie. Długo wędrował, aż wreszcie dotarł do źródła. Zmęczony chłopak zaczął pić. Jak się okazało, była to magiczna woda, z której moc czerpał również smok. Gdy do źródła przyszedł potwór i zobaczył chłopaka, zaczęła się walka. Konradowi udało się pokonać bestię.

Po zwycięskiej bitwie Konrad wrócił do miasteczka i został okrzyknięty bohaterem. Wiedźma dotarła nawet do księcia Bolesława Rogatki, w nagrodę podarowała mu Las Strachociński wraz z osadą.

Śladów smoka Strachoty możecie szukać na wrocławskim Strachociźnie przy ulicy Smoczej oraz w Smoczej Krainie przy ulicy Mikołowskiej.

Smok Strachota

Harmonogram wywozu gabarytów 5-11.02.2025

Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną na trzy dni pod adresami:

7-02-2025

al. **Akacjowa** 20, al. Pracy 27, Ałunowa 11, Arbuzowa 3, Awicenny 34, **Braniborska** 27, Byczyńska 11, **Canaletta** 2a, Chałupnicza 36, Chorzowska 57, Chwałkowska 4, Cynowa 8, Czarnieckiego 70, **Daleka** 6, **Gerberowa** 14, Gliniana 53, 99, Gorlicka 18, 70, Gosławicka 11, Goszczyńskiego 1a, Grabskiego 2, Grochowa 6, gen. Grot-Roweckiego 10, al. gen. **Hallera** 20, 49, 140, gen. Haukego-Bosaka 12, Henrykowska 2, Hermanowska 32, Hubska 34-36, 95, 123, **Inżynierska** 49, **Jemiółowa** 17a, Jesionowa 26, **Kamieńskiego** 108, 152, Kaparowa 10, Konopnickiej 26, Kopycińskiego 31, Kraszewskiego 13, Krucza 80, 87, Kruszwicka 43, Krynicka 7, Księcia Witolda 49, **Lekcyjna** 7b, Litomska 22, Lubuska 70, Lwowska 5, 31, **Łąka** Mazurska 10, Łódzka 8, **Małopolska** 36a, Maślicka 6a, 41, Mglista 20, Micińskiego 4, Mielecka 17, 20, Miernicza 21, Międzygórska 31, Miłoszycka 23-25, Miodowa 3, Modlińska 68-70, **Na Grobli** 16a, Na Ostatnim Groszu 2, Nikłowa 2, Nyska 50, **Obrońców** Poczty Gdańskiej 5c, Odkrywców 1-3, Oporowska 16, Orzechowa 45, Ostrzeszowska 28, **Pereca** 30, Pęgowska 1d, Pilczycka 59, mjr. Piwnika-Ponurego 77, Pleszewska 32, Poleska 5, Popowicka 10, Poświęcka 17e, Powstańców Śląskich 112, 162, **Raławicka** 29, Rowerowa 5, **Semaforowa** 28, 63, Skrzetuskiego 82, Skwierzyńska 20b, Srebrnogórska 1, pl. Srebrny 1, Stabłowicka 104, Stalowa 63, 86, Stanisławowska 86, Stoczniowa 43, Straussa 44, Strumykowa 12, Strzegomska 230, Supińskiego 3, Szczepińska 10, Szczęśliwa 15, Śliczna 24, Śliczna 35, Środkowa 9, gen. **Traugutta** 97, Trzebnicka 80, Tymiankowa 3, **Ulanowskiego** 23, Uznańskiego 13, **Wagnera** 7a, Waryńskiego 1, Wąsowicza 5, Wesola 19, Wesola 34a, Wieczysta 87, Wileńska 12, Wittiga 5, Wojszycka 32, Wo-

PSIE POLE

Klub Sportowy Lotnik doczeka się remontu

Zabytkowa hala wkrótce przejdzie gruntowny remont. Młodzi zapasnicy będą ćwiczyć w odnowionym wnętrzu. Jak zmieni się budynek i do kiedy przewidziano prace?

■ **Nadia Szagda**

Dawny hotel i restauracja od 1946 roku są siedzibą Klubu Sportowego Lotnik. Obecnie kompleks nie spełnia wymogów bezpieczeństwa i ekologii. Obecny stan budynku wymaga wielu prac. Rozłożono je na trzy etapy. Dokumentację projektową na renowację przygotowała Pracownia Projektowa Innova 2.

Trzy etapy w dwa lata

Od kwietnia do października 2025 zostanie wyremontowana część socjalna. Wykonana będzie izolacja ścian i fundamentów całego kompleksu. Zostanie też zainstalowana wentylacja (z wyłączeniem rozprzodzenia kanałów wentylacyjnych w przestrzeni

Wkrótce zawodnicy będą ćwiczyć w hali spełniającej wymogi bezpieczeństwa i współczesnej ekologii

hali sportowej). W kolejnym roku (2026), od marca do października, wyremontowane zostaną dach i wnętrza hali sportowej, włącznie z wymianą stolarki okiennej. W 2027 roku zostanie wyremontowana elewacja budynku i weranda. Prace prowadzone są pod

nadzorem konserwatora zabytków. Koszt remontu przewidziano na kwotę 9 mln zł.

Zapasy w sali balowej

Hala mieści się w dwóch połączonych budynkach dawnego

gościńca. Starszy postawiono w 1898 r. Z budynku pełniącego funkcję hotelu zachowała się zaledwie jedna trzecia. Zawodnicy ćwiczą we wnętrzu dawnej sali balowej, gdzie dawniej wokół parkietu rozstawione były stoliki.

POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH

To oni wygrali plebiscyt na najlepszego sportowca

Poznaliśmy wyniki plebiscytu na najpopularniejszego ucznia – sportowca Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących we Wrocławiu. To wieloletnia tradycja placówki, która może się pochwalić licznymi sukcesami swoich uczniów. Poznaj zwycięzców.

Kajetan Malon, Yassine Ben Labeled i Wiktor Słowiński wygrali plebiscyt

■ **Paulina Falkiewicz**

Uczniowie szkoły przy Drukarzkiej z sukcesami startują w zawodach krajowych i międzynarodowych, w dyscyplinach, takich jak: pływanie, wioślarstwo, piłka nożna, piłka ręczna, siatkówka, sporty walki, tenis stołowy i taniec. – Organizujemy plebiscyt, by uhonorować wysiłek i znakomite osiągnięcia naszych uczniów. Tym bardziej że potrafią oni połączyć wielogodzinne treningi z nauką, co naprawdę wymaga dużej samodyscypliny – mówi Beata Matras, wicedyrektor ds. sportu w ZSZO.

Pierwsze miejsce zdobył Yassine Ben Labeled (zapasy – styl klasyczny): – Jestem bardzo zadowolony, bo w końcu ta ciężka

praca na macie, na treningach się opłacała. Chcę łączyć swoją przyszłość ze sportem i zdobywać kolejne medale.

Drugie miejsce zdobył Kajetan Malon (wioślarstwo): – Bardzo dziękuję całej szkole. Uczniom, którzy na mnie głosowali, nauczycielom i wuefistom, którzy zgłosili mnie do tego plebiscytu. W przyszłości na pewno będę chciał dalej trzymać się sportu.

Trzecie miejsce zajął Wiktor Słowiński (piłka nożna): – Jestem bardzo szczęśliwy i dumny z siebie. Moją przyszłość wiążę z piłką. To moje całe życie, gram od 5. roku życia. Oczywiście, jakby nie wyszło, jest plan B – pójść na studia. Myślę o kierunku fizjoterapii na AWF.

KARŁOWICE-RÓŻANKA

Wielka metamorfoza skweru przy ul. Długosza

Rewitalizacja zieleńca zbliża się wielkimi krokami. Wiosną Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu będzie urządzał go na nowo. Prace ruszą w marcu i powinny się zakończyć latem.

Skwer między ul. Długosza a al. Kromera przejdzie znaczące zmiany. Miasto szykuje przetarg, dzięki któremu na osiedlowym zieleńcu:

- powstanie nowy plac zabaw
- będzie nowe wejście
- przebudowane zostaną schody prowadzące na chodnik al. Kromera
- przeprowadzony będzie remont istniejących ścieżek

■ powstaną także nowe trasy – po śladach przeddeptów.

Te zadania zostaną wykonane w ramach pierwszego etapu rewitalizacji skweru. Prace powinny rozpocząć się już w marcu i zakończyć się latem 2025 r. W kolejnym etapie Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu planuje montaż nowych ławeczek i koszy.

SZCZEPIN

SWAP wyjątkowo w ostatnią niedzielę lutego

W lutym rusza kolejny cykl sąsiedzkich wymian, czyli swap. Stowarzyszenie Serce Szczepina zaprasza do świeżo wyremontowanego Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Zachodniej 1.

Zwykle swap odbywa się w pierwszą niedzielę miesiąca. Jednak w lutym wyjątkowo będzie w ostatnią niedzielę, czyli 23.02 w godz. 18–19. To okazja, by dać drugie życie odzieży dla dorosłych, butom i dodatkom. Pamiętajcie, że muszą być w co najmniej dobrym stanie. Grafik swapów 2025: 23.02 – odzież dla dorosłych, buty, dodatki ■ 2.03 – ubrania dla dzieci, gry, książeczki, zabawki ■ 6.04 – ro-

śliny, szczepki, akcesoria ogrodowe ■ 1.06 – graty z chaty – wyposażenie domu, książki i gry planszowe ■ 6.07 – odzież dla dorosłych, buty, dodatki ■ 3.08 – ubrania dla dzieci, gry, książeczki, zabawki ■ 7.09 – graty z chaty – wyposażenie domu, książki i gry planszowe ■ 5.10 – odzież dla dorosłych, buty, dodatki ■ 7.12 – prezenty z drugiej ręki – wymiana wszystkiego, co się nada na prezent:).

PILCZYCE-KOZANÓW-POPOWICE PŁN.

Port Popowice nad Odrą będzie rozbudowany

Dwa nowe bloki zostaną wybudowane na miejscu dawnego portu rzecznego, u zbiegu ulic Wejherowskiej i Białowieskiej. Znajdzie się w nich 248 mieszkań. Budowa już się zaczęła.

Przybędzie nowych mieszkań na Popowicach. Nowe bloki zostaną wybudowane na miejscu dawnego portu rzecznego, który zamknięto pod koniec lat 80.

To kolejny etap rozbudowy osiedla powstającego w historycznym miejscu. Bloki będą zlokalizowane w pobliżu rzeki i mariny. Na 14-hektarowym terenie u zbiegu ulic Wejherow-

skiej i Białowieskiej firma RO-BYG wybuduje w sumie 2,5 tys. lokali. W dwóch budowanych obecnie kaskadowych budynkach o wysokości od 4 do 11 pięter powstanie 248 mieszkań. Budynki mają być gotowe w trzecim kwartale 2026 roku. Wygląd osiedla, w tym elementy elewacji, jak brązowe płytki klinkierowe, i mała architektura mają nawiązywać do dawnego portu.

Łodyjowskiego 8, **Żelazna** 38, Żernicka 215, Żmigrodzka 91, Żwirki I Wigury 14

10-02-2025

Oficerska 6, Zakładowa 11y.

11-02-2025

al. **Architektów** 16, Arctowskiego 29, **Berenta** 68, Brzeska 5, Budziszynska 109, Bzowa 20, **Chałupnicza** 54, Chińska 2a, Chorwacka 78, Czartoryskiego 9, **Dawida** 26, Długosza 39, Domasławska 3, Drukarska 8, 31, **Energetyczna** 7, **Gajowicka** 80, Głogowska 9, Główna 68, Gorlicka 65, Grabiszyńska 109, 152, 313, Grochowa 3, 25, Gromadzka 3, Grudziądzka 59, Gwarecka 1, al. gen. **Hallera** 147, Hercena 4, Himalajska 6, Hłaski 37, 42, **Inżynierska** 20, 53, 62, **Jablęczna** 14, Jastrzębia 9, Jeleniogórska 37, Jemiołowa 16, Jerzmanowska 133, Jesionowa 25, Jugosłowiańska 60, **Kamińskiego** 11, pl. Kaliski 1, Kleczkowska 5, 31, gen. Kniaziewicz 17, Kolbuszowska 3, Komandorska 71, Kominiarska 24, Komuny Paryskiej 15a, Kościuszki 180a, Krępicka 44, Bolesława Krzywoustego 297, 334, Krynicka 42, 92, gen. Kutrzeby 31, **Legnicka** 22, Lotnicza 139, 147, Łęczycka 15, **Magellana** 8, Mewia 57, Mianowskiego 2, Mielecka 31, Miernicza 5, 8, Młodych Techników 47, Modlińska 43–45, **Nasturcjowa** 15, Nenckiego 181, Nowodworska 75, **Obornicka** 37, Obrońców Poczty Gdańskiej 72, Olszewskiego 73, Opoczyńska 14, Orkana 1, Orzechowa 40, 108, **Papiernicza** 2, Pawia 29, Pola 65, Poranna 34, gen. Prądzyńskiego 47, Pretficza 49, Przedwiośnie 62, Przybyszewskiego 78–80, Przyjaźni 2d, Pszczelarska 15a, **Rakietowa** 12, Rodzyńska 3, Rymarska 19, **Sowia** 67, Stalowa 64, Strzegomska 296, Sudecka 108, Swobodna 8, Szczęśliwa 36, Sztabowa 2, Szymanowskiego 6, Śliczna 49, **Tarnobrzaska** 1, Tomaszowska 1, gen. Traugutta 96, 141, Trawowa 17, **Uczniowska** 26, **Vivaldiego** 37, **Waniliowa** 40, Widna 5, Wielka 26, al. Wiśniowa 24, pl. Wyzwolenia 3, **Zajązkowska** 47, Zatorska 61, Zegarmistrzowska 10, Ziemniaczana 16, Ziemniaczana 2, **Żegiestowska** 13, Żelazna 78, Żwirowa 71.

NIE MA NUDY: TU WYBIERZ SIĘ W CZASIE FERII

W numerze z 15.01 pisaliśmy o miejskich półkoloniach, które organizują: Aquapark, Hydropolis, Partynice, Spartan, zoo czy Hala Stulecia oraz o otwartych salach organizowanych przez szkoły i MDK-i. Tam turnusy już trwają, ale nic straconego, bo zajęcia, na które można wybrać się z dnia na dzień, oferuje wiele innych miejskich instytucji. Zobaczcie, jak ciekawie spędzić ferie w mieście.

Redakcja

Na stronie 10-11 proponujemy wam trasę szlakiem wrocławskich legend, a na tych stronach możecie zobaczyć, co przygotowały dla was, zoo, Hydropolis, miejska biblioteka czy muzea. We Wrocławiu naprawdę trudno się nudzić.

Przygoda z architekturą

Podczas ferii zimowych Muzeum Architektury we Wrocławiu zaprasza na cykl warsztatów edukacyjnych dla całych rodzin.

– Podczas dwóch kolejnych weekendów przyjrzymy się tajemnicom projektowania mebli i przedmiotów sztuki użytkowej, zajrzymy na wystawę o niezwykłym, nieistniejącym już budynku w Tokio i spróbujemy sami zaprojektować kapsułę mieszkaniową, poeksperymentujemy z różnymi rodzajami światła i stworzymy własny teatrzyk cieni – piszą organizatorzy. Szczegóły na stronie www.ma.wroc.pl.

• Warsztaty rodzinne Mój mały kąt w wielkim mieście. Termin: 8 lutego o godz. 11. Wiek uczestników: 6-12 lat. Czas trwania: 90 minut. Cena: 10

zł od dziecka. Zapisy: edukacja@ma.wroc.pl.

• Warsztaty rodzinne Świątło/Cień. Termin: 9 lutego o godz. 11. Wiek uczestników: 6-12 lat. Czas trwania: 90 minut. Cena: 10 zł od dziecka. Zapisy: edukacja@ma.wroc.pl.

• Warsztaty rodzinne Jak kiedyś pisano? O kaligrafii w dawnych czasach w Archiwum Budowlanym. Termin: 6 i 13 lutego, godz. 11. Wiek uczestników: 8-12 lat. Miejsce: Archiwum Budowlane (oddział Muzeum Architektury), czytelnia, I piętro, Arsenał Miejski, ul. Cieszyńskiego 9. Koszt zajęć: 10 zł od dziecka. Zapisy pod adresem: katarzyna.samotyj@ma.wroc.pl.

Przewodnik wyjawia sekrety

Wrocławskie Hydropolis zaprasza natomiast gości na wyjątkowe zwiedzanie z przewodnikiem. To świetna okazja, by poszerzyć swoją wiedzę i odkryć fascynujące ciekawostki, których nie znajdziecie na interaktywnych tablicach. Zwiedzanie z przewodnikiem odbywa się codziennie do 16 lutego o godz. 12 i 14. Nie jest to standardowa metoda zwiedzania

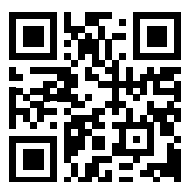
Hydropolis – zazwyczaj oprowadzanie z przewodnikiem było zarezerwowane jedynie dla grup zorganizowanych i wycieczek. W okresie ferii zimowych każdy gość będzie mógł jednak skorzystać z oferty zwiedzania z przewodnikiem.

– Zależy nam, aby goście opuszczali Hydropolis nie tylko z uśmiechem, ale i z głową pełną inspirującej wiedzy o wodzie. Zwiedzanie z przewodnikiem to możliwość głębszego zanurzenia się w nasz świat i skorzystania z unikalnej wiedzy naszych edukatorów – mówi Monika Domańska, menedżerka Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis.

Na chwilę przed godziną zwiedzania przewodnik oprowadzający po wystawie będzie czekał na wszystkich chętnych w strefie wejścia Hydropolis. Po zebraniu grupy liczącej maksymalnie 30 osób zabierze gości na oprowadzanie. Bilety na zwiedzanie z przewodnikiem można kupić za pośrednictwem strony internetowej: bilety.hydropolis.pl. Są jedynie o złotów-

Muzeum Architektury we Wrocławiu to jedyne takie muzeum w Polsce, warto wybrać się tam nie tylko na warsztaty

MATERIAŁ: MUZEUM ARCHITEKTURY WE WROCŁAWIU, MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU, ZOO WROCŁAW, HYDROPOLIS

malnie 30 osób zabierze gości na oprowadzanie. Bilety na zwiedzanie z przewodnikiem można kupić za pośrednictwem strony internetowej: bilety.hydropolis.pl. Są jedynie o złotów-

kę droższe niż te na zwiedzanie indywidualne. Wybierając bilet, należy zwrócić uwagę, by był przy nim dopisek: „na zwiedzanie z przewodnikiem dla gości indywidualnych”.

Kocie ferie z biblioteką

Specjalny program na ferie ma także Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza. W tym roku program realizowa-

ny jest pod hasłem „Kocie Ferie” i obejmuje ponad 50 wydarzeń w 21 bibliotekach na terenie całego miasta. Oferta skierowana jest głównie do dzieci w różnym wieku oraz młodzieży, ale

niektóre wydarzenia przewidują również udział opiekunów i osób dorosłych.

W ramach „Kocich Ferii” na uczestników czekają zajęcia okołoliterackie z kocimi książkami w roli głównej, warsztaty kreatywne, plastyczne, konstrukcyjne, manualne, zręcznościowe, scenograficzne i teatralne, a także na wystawy, pokazy filmowe i bale przebierańców. Biblioteka

15 zł (niższa cena dla osób posiadających aktywną kartę biblioteczną). Szczegółowe informacje o ofercie dostępne są na stronie biblioteka.wroc.pl/kocie-ferie.

Muzealne skarby

Także Muzeum Narodowe we Wrocławiu wraz z oddziałami zaprasza dzieci na zimowe warsztaty i zabawy edukacyjne. „Ferie z designem” w Gmachu Głównym MNWr będą okazją do przyjrzenia się z bliska złotym koronom i drogocennym kamieniom na obrazach i rzeźbach oraz do sprawdzenia, czy meble mogą być dziełami sztuki. Do gustu przypaść też mogą zdobienia na zabytkowej porcelanie lub fantazyjne kształty ceramicznych figurek.

Uczestników feryjnych zajęć w Pawilonie Czterech Kopuł Muzeum Sztuki Współczesnej inspirować będą kolory czarny i biały. Słowa zapisane przez Stanisława Dróżdża, mapy wykreślone przez Zbigniewa Gostomskiego czy inne niecodzienne pomysły artystów staną się punktem wyjścia do wspólnych działań plastycznych.

W Muzeum Etnograficznym zaplanowano ptasie ferie. Dzieci wykonają wielką wycinankę z papieru, ulepią ptaki z plasteliny, a nawet wyhaftują różne gatunki, ozdabiając je cekinami i koralikami. Świat skrzydlatych

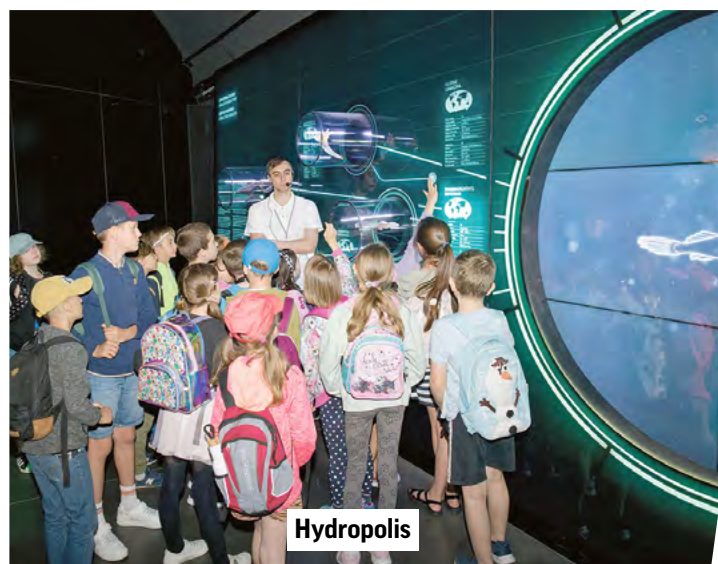
przysięgł, często obecny w sztuce ludowej, rozbudzi wyobraźnię uczestników zajęć.

Natomiast w Panoramie Racławickiej będzie można zapoznać się z okolicznościami powstania wielkiego malowidła i posłuchać anegdot o jego głównych bohaterach oraz o twórcach dzieła. **Więcej na stronie mnwr.pl.**

Jeden bilet, dwa dni zwiedzania

Od 23 stycznia do 2 marca, a więc w czasie trwania ferii zimowych (w różnych częściach Polski są w różnych terminach), wrocławskie zoo zaprasza zwiedzających na specjalnych warunkach: na jeden bilet można wejść dwa razy. Przy zakupie promocyjnego biletu, zwiedzający dostaną opaskę, dzięki której będą mogli wejść do zoo także następnego dnia. Zakup takich dwudniowych biletów wstępu jest możliwy do końca ogólnopolskich ferii zimowych, czyli do 2 marca 2025 roku.

– Takie rozwiązanie jest ukłonem w stronę naszych gości, od których czasem słyszymy, że zwierzęta do odwiedzenia na terenie ogrodu zoologicznego we Wrocławiu jest dużo i jednorazowa wizyta to za mało. Zapraszamy zatem dwa razy po to, by nasycić się widokiem naszych podopiecznych i zdobyć wiedzę na ich temat – zaprasza prezes ZOO Wrocław, lekarz weterynarii Tomasz Jóźwik.

Hydropolis

Muzeum Etnograficzne

Panorama Racławicka

ZOO Wrocław

Pawilon Czterech Kopuł

Studenci pokazali, jak Breslau stał się Wrocławiem

Co stało w miejscu, gdzie dziś jest Wrocławia, a kiedyś był dworzec autobusowy? Jak wyglądała restauracja Haasego w parku Południowym? Kiedy odbudowano kamienicę Pod Złotym Psem? Dowiesz się na wystawie „(Od)nowa. Miasto przeobrażone. Wrocław '45", którą od dziś można zobaczyć na północnej pierzei wrocławskiego Rynku.

I Beata Turska

W ciągu ostatnich 80 lat Wrocław przeszedł wiele różnorodnych przemian. Historię tych transformacji przybliży – na kilkunastu przykładach – przygotowana przez studentów kierunku Historia w Przestrzeni Publicznej (Uniwersytet Wrocławski) wystawa plenerowa pod tytułem „(Od)nowa. Miasto przeobrażone. Wrocław '45”.

Ekspozycja będzie na Rynku przez 3 tygodnie, a później trafi na plac przed Centrum Historii Zajezdnia. – Zapraszamy wszystkich, którzy interesują się Wrocławem, jego teraźniejszością i przeszłością. To wystawa plenerowa, umieściliśmy ją w samym sercu miasta, a więc każdy może na nią przyjść. Przygotowaliśmy ją w dwóch językach, by mogli się przy niej zatrzymać także goście z innych krajów – zaprasza Martyna Płatek, jedna ze studentek, biorących udział w przygotowaniu wystawy.

Pozwala zrozumieć miasto

– Ta wystawa pozwala zrozumieć, czym jest Wrocław. Dzięki niej można go odkrywać – mówi dr hab. Wojciech Kucharski

z Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” (Centrum Historii Zajezdnia).

To właśnie pod jego kierunkiem pracowali studenci. – Skąd się wzięły wielkie otwarte przestrzenie w samym centrum? Co było tam kiedyś? Jak miejsca, które codziennie mijamy, wyglądały 50 albo 70 lat temu? Wystawa pokazuje, jak przez dziesięciolecie zmieniało się nasze miasto. Niektóre obiekty zniknęły bez śladu, po innych ślad pozostał tylko w nazwie, jeszcze inne zostały przeobrażone albo całkowicie zmieniły swoją funkcję. Na wystawie możemy zobaczyć m.in. Wrocławię. Wcześniej w jej miejscu był dworzec PKS, a przed wojną kościół Zbawiciela.

Nigdzie tego nie zobaczycie

Wystawa „(Od)nowa. Miasto przeobrażone. Wrocław '45” została stworzona w oparciu o unikalne i rzadko publikowane materiały pochodzące z archiwów wrocławskich i zagranicznych. Nigdzie indziej ich nie zobaczycie. Warto także zapoznać się ze słowem wstępnym, przygotowanym przez Rafała Eysymontta, historyka sztuki, profesora Uniwersytetu Wrocławskiego, popularyzatora wiedzy o urbanistyce

OLEKSAND POLIAKOVSKY

Wystawa to owoc współpracy studentów Uniwersytetu Wrocławskiego i Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”

i architektury Dolnego Śląska. Można się z niego dowiedzieć m.in. że zgodnie z powojennymi statystykami Wrocław był drugim miastem, jeżeli chodzi o straty wojenne i to nie tylko dlatego, że cegły były potrzebne stolicy.

Razem można więcej

Jak podkreśla dr Kucharski, wystawę przygotowała bardzo inte-

resująca grupa: studenci studiów drugiego stopnia, którzy łączą różne kompetencje. Część z nich studiowała wcześniej historię, część zajmowała się dokumentalistyką konserwatorską, historią sztuki, zarządzaniem, prawem, kontaktami z mediami, kampanią promocyjną.

– Taki interdyscyplinarny zespół ma przewagę nad innymi

grupami: ci studenci nie tylko wytworzyli produkt historyczny, ale także potrafili zaprezentować go publiczności. Po tej wystawie przygotowują kolejną: będzie to opowieść o tym, jak po II wojnie zmieniły się miasta Dolnego Śląska.

Wystawę można oglądać na północnej pierzei wrocławskiego Rynku.

Legitymacja emeryta i rencisty. Jak ją wyrobić?

ADOBE STOCK

Elektroniczna legitymacja emeryta i rencisty czy tradycyjna plastikowa karta? ZUS wystawia seniorom e-dokument z automatu od 2023 r., o plastikową kartę trzeba złożyć wniosek, ale można mieć obie formy. Zobacz, jakie daje możliwości i zniżki oraz jak wyrobić taki dokument.

I Jarek Ratajczak

Iwona Kowalska-Matis, regionalny rzecznik prasowy ZUS na Dolnym Śląsku, wyjaśnia, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystawia automatycznie mLegitymację wszystkim klientom, którzy przechodzą na emeryturę lub rentę.

Obywa się to bez żadnego wniosku i wizyty w ZUS. Wystarczy na swoim smartfonie zainstalować aplikację mObywatel i ściągnąć dokument „legitymacja emeryta-rencisty”. Na pulpicie aplikacji pojawi się ikona mLegitymacji. – Jeżeli jednak nie dodaliśmy wcześniej w aplikacji mObywatel

dowodu osobistego, to najpierw konieczne będzie potwierdzenie swojej tożsamości, czyli dołączenie dowodu osobistego, a następnie dopiero legitymacji emeryta-rencisty – wyjaśnia Kowalska-Matis.

Do czego uprawnia legitymacja emeryta i rencisty?

- zniżki na przejazdy komunikacją miejską
- zniżki na przejazdy koleją
- zwolnienie z części opłat za rehabilitację
- zniżki w ośrodkach uzdrowiskowych i placówkach kultury
- odliczenie od podatku leków

przepisanych przez lekarza na kwotę powyżej 100 zł

- zwolnienie z abonamentu RTV.

Od 2023 r. ZUS wydaje plastikową legitymację emeryta – rencisty tylko na wniosek. Senior w każdej chwili może złożyć do ZUS wniosek o wydanie karty (na formularzu o symbolu ERL). Taki wniosek można złożyć w ZUS-ie w dowolnym czasie – zarówno razem z wnioskiem o przyznanie emerytury lub renty, jak i już po przyznaniu świadczenia.

Klienci mogą korzystać z obu wersji legitymacji zarówno tradycyjnej, czyli plastikowej karty, jak i z jej wersji elektronicznej.

Muzeum Miejskie: co zobaczymy w 2025

Dawne plakaty i zaproszenia, eksponaty, które nie ujrzały światła dziennego, przybory toaletowe mieszczan czy wojskowe motocykle – takie perełki będzie można obejrzeć w Muzeum Miejskim Wrocławia w 2025 roku.

■ Agata Zięba

– W tym roku Muzeum Miejskie Wrocławia obchodzi jubileusz 25-lecia istnienia. Przez ponad dwie dekady w 7 oddziałach odbyły się setki wystaw i wydarzeń kulturalnych – mówi Ewa Pluta, rzeczniczka instytucji.

Z okazji jubileuszu w Muzeum Sztuki Mieszczańskiej w Starym Ratuszu zaprezentowany zostanie wybór plakatów i zaproszeń, które towarzyszyły ekspozycjom na przestrzeni lat. Niektóre z nich zaprojektowali czołowi polscy artyści. Wydarzenie zaplanowano od lipca do września 2025 r.

Muzeum Historyczne w Pałacu Królewskim zaprasza z kolei na wystawę „Niemi świadkowie historii”. Ideą wystawy jest zapoznanie zwiedzających z przedmiotami do tej pory nieprezentowanymi szerszemu gronu odbiorców, a pochodzącymi z kolekcji wszystkich oddziałów MMW. Ekspozycja dostępna będzie od czerwca do końca września. Od

W Muzeum Militariów w Arsenale Miejskim do końca roku możemy oglądać jeszcze szable generalskie

listopada do grudnia z kolei obejrzeć będzie można... dawne przedmioty toaletowe – nocniki, fotele toaletowe, miski i dzbanki umywalkowe.

Z kolei Muzeum Archeologiczne w Arsenale Miejskim zaprasza na wystawę „Kresy Europy. Ze skarbca Lwowskiego Muzeum Historycznego”, która powstała w związku z koniecznością ewakuacji zbiorów muzealnych z powodu toczącej się w Ukrainie wojny. Start już 4.04.25, oglądać ją będzie

można do końca roku. Jak co roku muzeum zaprasza także na festyn Archeologiczny Ludzie ognia (21-22.06.25). W Muzeum Militariów w Arsenale Miejskim cały rok trwać będzie wystawa „Szable imienne generalskie II Rzeczypospolitej”, a dodatkowo obejrzymy motocykle, które służyły w wojsku (listopad-grudzień).

A w Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego już od 21.02 do 27.04 odbędzie się kolejna edycja ogólnopolskiego konkursu dla

młodych scenografów i scenografek. W lipcu natomiast muzeum zaprasza na prezentację prac Eugeniusza Geta-Stankiewicza z archiwum jego córki Ewy Milewskiej.

I bardzo ważne – jak co roku MMW zaprasza od kwietnia do końca września na oprowadzania po Muzeum Sztuki Cmentarnej (Stary Cmentarz Żydowski) w każdą niedzielę.

➤ Więcej na stronie muzeum www.mmw.pl

Zapisz się do Teatru Trzech Generacji

Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka zaprasza na kolejną edycję bezpłatnego, międzypokoleniowego projektu Teatr Trzech Generacji. Warsztaty rozpoczną się 17.03 i będą odbywały się co poniedziałek w godz. 17.30-19.30. W projekcie mogą wziąć udział: dzieci powyżej 5 lat, młodzież, dorośli i seniorzy. Rekrutacja właśnie się rozpoczęła. Zgłoszenia przyjmowane są przez formularz na stronie centrum-tworczosci.pl/formularz-zapisu-na-teatr-trzech-generacji oraz telefonicznie pod nr 661 136 434.

10. Urodziny Vertigo Jazz Club & Restaurant

Z okazji swoich urodzin Vertigo przygotowało cykl wydarzeń. W klubie wystąpią m.in. Urszula Dudziak, Vertigo Band, Błoto, Vertigo Swing Orchestra oraz wiele innych zespołów. W Sztuce na Miejscu zobaczymy natomiast wystawę podsumowującą dekadę działalności klubu. Klub zaprasza także na improwizowany spektakl. Urodzinowy program sprawdzisz na stronie wro.news/vertigo-10-lat.

Klimt w IASE jeszcze tylko do 23 lutego

Wcale nie trzeba jechać do stolicy Austrii, aby doświadczyć magii prac Gustava Klimta. W hali IASE przy ul. Wystawowej 1 do 23 lutego trwa wyjątkowa wystawa „KLIMT – The Immersive Exhibition”. A na niej 300 dzieł na ogromnych ekranach i 12 kopii olejnych.

To już ostatnie dni wystawy Gustava Klimta we Wrocławiu

■ Magdalena Talik

Ekspozycja prac Gustava Klimta (1862-1918) podzielona jest na kilka części:

- kalendarium życia i twórczości Gustava Klimta
- 12 kopii obrazów artysty w skali 1:1 (namalowanych olejem na płótnie, zgodnie z oryginalnymi metodami)
- w strefie VR zanurzymy się w najbardziej ikoniczne dzieła Klimta w wirtualnej rzeczywistości (360 stopni)
- w głównej sali 300 dzieł artysty będzie wyświetlanych na ogromnych ekranach, podłodze i kolumnach.

Muzyka, która towarzyszy ekspozycji, to utwory Zbigniewa Preisnera. Wystawa prezentowana jest w Hali IASE, Instytut Automatyki Systemów Energetycznych, ul. Wystawowa 1. Można ją zwiedzać od poniedziałku do niedzieli od godz. 10 do 20. Ostatni wstęp jest możliwy na godzinę przed zakończeniem wystawy. Bilety kosztują: normalny – 65 zł (w soboty, niedziele i święta – 75 zł); ulgowy – 55 zł (w soboty, niedziele i święta – 65 zł); szkolny (6-19 lat) – 45 zł (w soboty, niedziele i święta – 55 zł); rodzinny (2 dorosłych, 2 dzieci w wieku 6-19 lat) – 160 zł (w soboty, niedziele i święta – 190 zł). Bezpłatnie – dziecko do 6 lat (towarzyszące osobie dorosłej).

Rusza nabór do rezydencji literackich

Do końca lutego pisarze oraz tłumacze chcący spędzić maj w stolicy Dolnego Śląska mogą aplikować o udział w programie rezydencji literackich Wrocławia Miasta Literatury UNESCO. Osoba wybrana przez zespół Wrocławskiego Domu Literatury otrzyma komfortowe warunki do pracy artystycznej oraz jednorazowe stypendium w wysokości 2 tys. zł. Kandydaci powinni być po debiucie literackim/translatorskim (brane są pod uwagę tylko publikacje opatrzone numerem ISBN), a także przesłać biogram wraz z krótkim opisem projektu, nad którym zamierzają pracować podczas rezydencji. Termin nadsyłania zgłoszeń upływa 28 lutego. Szczegóły na wro.news/rezydencje.

Nie obawiaj się, zastrzeż PESEL i śpij spokojnie

Nie każdy wie, że numer PESEL, czyli złożony z 11 cyfr symbol, który cię identyfikuje w banku lub urzędzie, coraz częściej jest wykorzystywany do oszustw! Na szczęście można temu zapobiec: wystarczy go zastrzec. Wyjaśniamy, jak to zrobić i jakie są tego korzyści. Przeczytaj.

Beata Turska*

Zastrzeżenie numeru PESEL to usługa, z której może skorzystać każdy, kto ma PESEL i jest pełnoletni. By to zrobić, nie trzeba podawać żadnego powodu i w razie potrzeby w każdej chwili można to zastrzeżenie cofnąć.

Dlaczego to takie ważne?

Zastrzeż swój PESEL, bo dzięki temu oszuści nie wykorzystają go bez twojej wiedzy, nawet jeśli będą go znać.

Jeśli go zastrzeżesz, złodzieje danych nie będą mogli:

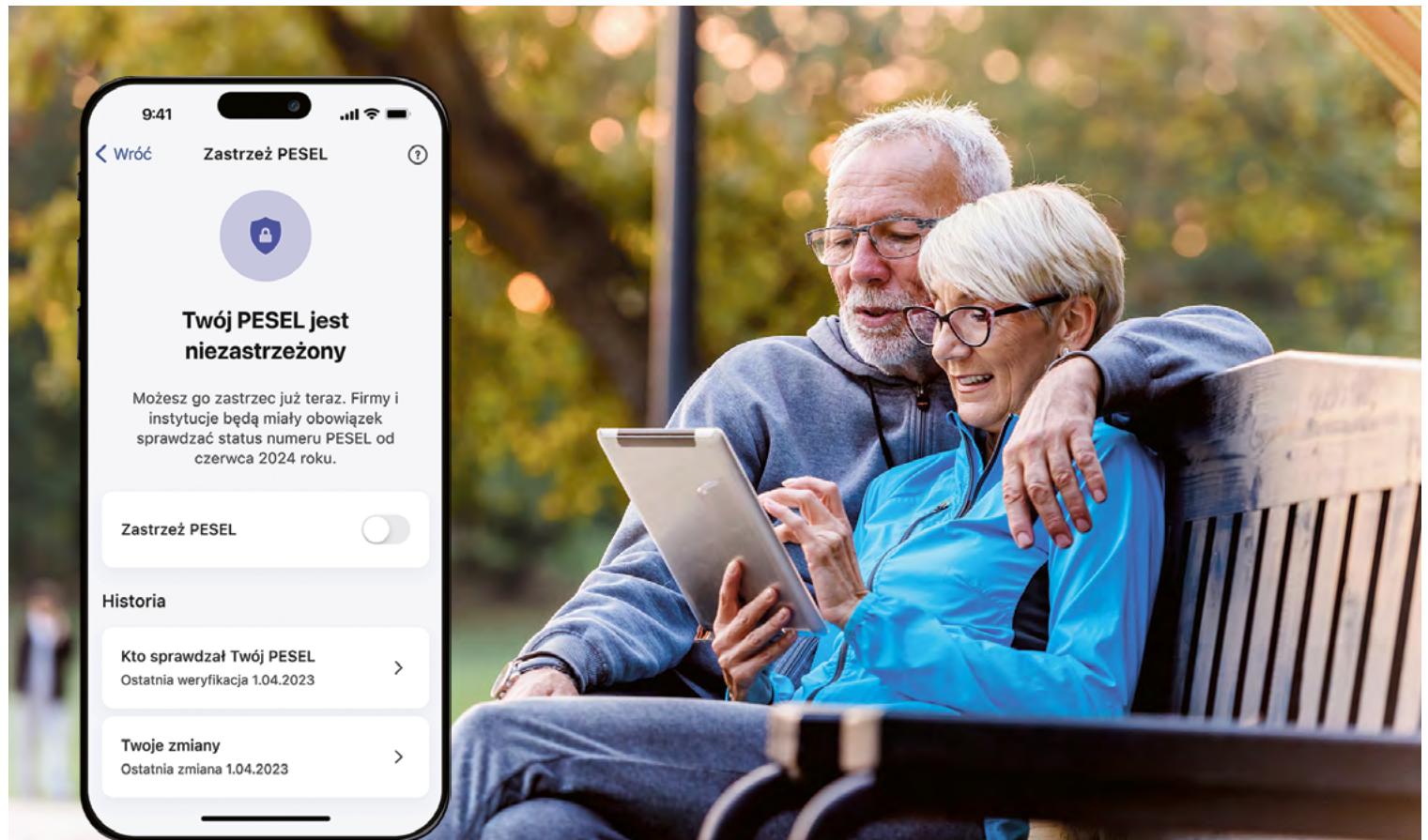
- wziąć kredytu ani pożyczki na twoje nazwisko
- założyć w twoim imieniu firmy
- ukraść twoich świadczeń
- wyrobić sobie duplikatu twojej karty SIM, która pozwala autoryzować transakcje bankowe za pomocą SMS-a
- załatwiać spraw notarialnych
- wykorzystać twoich danych poprzez fałszywe akcje charytatywne.

Uwaga: od 1 czerwca 2024 roku banki, SKOK-i, firmy pożyczkowe i tzw. parabanki, a także notariusze i operatorzy telekomunikacji mają obowiązek sprawdzania rejestru PESEL. Jeśli na przykład udzielił pożyczki na twoje nazwisko, mimo że zastrzegłeś nr PESEL, nie będą mogły domagać się np. spłaty kredytu zaciągniętego w twoim imieniu.

To możesz robić, mając zastrzeżony PESEL

Zastrzeżenie numeru PESEL nie wpływa na ważność twoich dokumentów, a ty nadal możesz:

- załatwiać wszelkie sprawy związane ze zdrowiem: zarejestrować się do lekarza, zrealizować receptę, leczyć się w szpitalu
- wypłacić pieniądze w bankomacie albo zlecić przelew bankowy

- załatwiać sprawy urzędowe, np. zameldować się, wyrobić dokumenty, wziąć ślub
- wziąć udział w wyborach
- przekraczać granicę, kupować bilety lotnicze itd.
- podpisywać umowy, np. umowę o pracę
- korzystać z profilu zaufanego.

Jak zastrzec PESEL w urzędzie?

PESEL możesz zastrzec w dowolnym urzędzie gminy. Usługa jest bezpłatna i zostanie wykonana „od ręki” – urząd opuścisz z potwierdzeniem zastrzeżenia.

- Wybierając się do urzędu, weź ze sobą dowód osobisty (możesz okazać go, posługując się aplikacją mObywatel) lub paszport.
- Wniosek o zastrzeżenie numeru PESEL możesz otrzymać w urzędzie i wypełnić na miejscu. Możesz też wydrukować go ze strony <https://www.gov.pl/web/>

gov/zastrzez-swoj-numer-pesel-lub-cofnij-zastrzezenie i wypełnić wcześniej w domu.

- Jeśli nie chcesz, nie musisz wypełniać wniosku samodzielnie. Możesz poprosić urzędnika o wypełnienie go w systemie. Do ciebie będzie należało jedynie sprawdzenie danych na wydruku i podpisanie wniosku.

Jak zastrzec PESEL przez internet?

PESEL możesz także zastrzec przez internet, nie wychodząc z domu, także w nocy i w dni wolne od pracy. Możesz to zrobić m.in. przez rządową stronę gov.pl lub aplikację mObywatel 2.0 dzięki usłudze Zastrzeż PESEL.

Czy PESEL może zostać zastrzeżony automatycznie?

PESEL jest zastrzegany automatycznie w dwóch przypadkach:

- osobie, która zgłosiła utratę swojego dowodu osobistego

(bo np. go zgubiła albo go ukradziono)

- osobie zmarłej, dla której sporządzono akt zgonu.

Uwaga! Numer PESEL nie jest automatycznie zastrzegany w przypadku, gdy kończy się termin ważności dokumentu, a nie masz jeszcze nowego.

Kiedy potrzebne jest cofnięcie zastrzeżenia?

Zastrzeżenie PESEL-u trzeba cofnąć (nawet tylko na czas załatwienia sprawy), gdy:

- chcesz wypłacić dużą sumę, w ubiegłym roku było to prawie 13 tys., czyli więcej niż trzykrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę
- chcesz założyć nowy rachunek w banku
- chcesz wziąć kredyt albo pożyczkę, kupić coś na raty
- chcesz podpisać akt notarialny
- potrzebujesz duplikatu karty SIM.

Jak cofnąć zastrzeżenie?

Jeśli będzie taka potrzeba (np. będziesz chciał wziąć kredyt), zastrzeżenie możesz cofnąć (zarówno w urzędzie, jak i przez internet) na dwa sposoby:

- bezterminowo, a więc do czasu, kiedy postanowisz ponownie go zastrzec
- do konkretnej daty i godziny, po której system automatycznie przywróci zastrzeżenie.

Możesz cofnąć zastrzeżenie tak często, jak chcesz. To zależy tylko od ciebie. Musisz tylko pamiętać o tym, że jeśli cofniesz zastrzeżenie, możesz zastrzec ponownie swój PESEL dopiero po 30 minutach.

*Jak zastrzec swój PESEL dowiesz się dzięki kampanii Miasta Wrocław i Ministerstwa Cyfryzacji. Źródło: www.gov.pl

Ministerstwo
Cyfryzacji

UWAGA: Jeśli masz problem z zastrzeżeniem lub cofnięciem zastrzeżenia numeru PESEL:

■ napisz na adres e-mail: zastrzeganie-pomoc@cyfra.gov.pl ■ zadzwoń pod numer +48 422 535 460

Startuje sezon wyścigów na Partynicach

Nowy sezon na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice wystartuje 1 maja. W tym roku czeka nas 12 dni wyścigowych, a wśród nich popularny Ladies Day i Wielka Wrocławska. Oto terminy!

Paulina Falkiewicz

1 maja i 11 listopada – te daty wyznaczają sezon wyścigów konnych na wrocławskich Partynicach. W planie gonitw jest 12 dni wyścigowych. Tradycyjnie publiczność będzie mogła podziwiać w akcji najszybsze konie świata – folbluty, konie czystej krwi arabskiej oraz kłusaki francuskie.

– Bardzo jestem ciekaw sezonu 2025. W roku ubiegłym we Wrocławiu ustanowiliśmy kolejny rekord frekwencyjny – średnio 7 700 osób na mityng. Przed II wojną światową ta średnia oscylowała w granicach 5 500. Widać, że wrocławianie polubili wyścigi. To fenomen na skalę Europy – cieszy się Jerzy Sawka, dyrektor wrocławskiego toru.

Pierwsza część sezonu wyścigowego potrwa od 1 maja do 29 czerwca. Druga – od 10 sierpnia do 11 listopada. Otwarcie sezonu to początek majówkowego weekendu.. Kolej-

Wyścigi konne stają się coraz popularniejszą rozrywką, a wrocławski tor odwiedzają podczas nich tłumy

ne dni wypadną 11 oraz 25 maja. W niedzielę 1 czerwca czeka nas jeden z najbardziej widowiskowych dni wyścigowych – Ladies Day, któremu towarzyszy konkurs na wyścigową elegancję dla Pań. Piąty dzień wyścigowy odbędzie się 19 czerwca (czwartek) w Boże Ciało. Będzie to jednocześnie jeden z dwóch tzw. nowych dni tematycznych tego sezonu na Partynicach – Family Day. Dniem kończącym pierwszą część sezonu będzie pierwsza wakacyjna niedziela – 29 czerwca.

Wyścigi wracają po przerwie 10 sierpnia, natomiast niespełna miesiąc później, 7 września czeka nas najbardziej prestiżowy dzień wyścigowy – Wielka Wrocławska. To właśnie wtedy odbędą się najważniejsze gonitwy płotowe (Wielka Partynicka) i przeszkodowe (Wielka Wrocławska) sezonu. Kolejne wyścigi: 14 września, 5 października – Student's Day, 19 października – Crystal Cup, czyli Dzień Województwa Dolnośląskiego. To właśnie wtedy odbywa się najdłuższa

gonitwa przeszkodowa sezonu o europejski puchar Crystal Cup. Ostatni dzień wyścigowy, tradycyjnie 11 listopada.

Ponadto 12–13 kwietnia Partynice będą areną Runmageddonu, 26–27 kwietnia (edycja wiosenna) oraz 27–28 września (edycja jesienna) odbędą się tu Kiermasze Ogrodnicze, a 13–15 czerwca Festiwal Pasirbrzucha. Ostatni weekend wakacji (30–31 sierpnia) zawita tu festiwal „Winiarze i przyjaciele”.

Tydzień w skrócie

Piłkarski Śląsk Wrocław tuż przed startem rundy wiosennej PKO BP Ekstraklasy zakontraktował kolejnego piłkarza. Do drużyny dołączył Jose Pozo. Ofensywny pomocnik trafia do Wrocławia na zasadzie transferu gotówkowego z cyprijskiej Karmiotissy. 28-latek wychowanek Realu Madryt podpisał umowę do końca czerwca 2026 roku.

Wkrótce Bieg Pamięci Sybiru we Wrocławiu. W sobotę, 15 lutego, w Lesie Osobowickim organizowany jest bieg, którego intencją jest uczczenie Polaków, ofiar sowieckich deportacji na Syberię i do Kazachstanu. Trwają zapisy zawodników – więcej na stronie biegpamiecisybiru.pl.

Śląsk Wrocław przegrał z Piastem Gliwice 1:3 w poniedziałkowym meczu na stadionie Tarczyński Arena. Spotkaniu przewodniczył sędzia Daniel Stefański. Był to także debiut trenera Ante Simundzy.

Amp Futbol Polska rekrutuje. Odważ się!

Osoby po amputacji kończyny nie muszą rezygnować z gry w piłkę. Od ponad 10 lat udowadniają to zawodnicy PZU Amp Futbol Ekstraklasy. Przed najlepszymi droga do reprezentacji Polski. Chcesz zacząć trenować? Weź udział w zgrupowaniu rekrutacyjnym.

Zawodnicy AMPfutbolu pokazują swoją wielką odwagę i siłę

Maciej Wołodko

– O ampfutbolu dowiedziałem się jeszcze leżąc w szpitalu. Z YouTube-a – mówi jeden z zawodników, występujących w spocie poświęconym zgrupowaniu (obejrzyj go tutaj: wro.news/AMPfutbol). Dalej opowiada jedna z piłkarek: – Natknęłam się na filmik, gdzie była pokazana kobieca reprezentacja na takim europejskim campie. Zadałam pytanie, czy z taką niepełnosprawnością jak moja można dołączyć do zespołu jako bramkarz. Później dostałam już telefon z zaproszeniem na trening. I tak zostałam wciągnięta, wręcz pochłonięta przez dziewczyny. Jestem do dzisiaj.

Jeśli jesteś osobą po amputacji kończyny lub z wadą wrodzoną i chciałbyś spróbować swoich sił

w ampfutbolu, zapisz się na zgrupowanie w Warszawie (pod tym adresem: wro.news/AMPformularz)! Odbędzie się ono 22 i 23 lutego 2025. Organizatorzy zapraszają kobiety oraz mężczyzn, zapewniają bezpłatny nocleg oraz wyżywienie, sprzęt sportowy i opiekę trenerów. Masz pytanie? Zadzwoń: 721 120 065.

We Wrocławiu też możesz dołączyć do drużyn, – Cały czas zapraszamy chętnych z Wrocławia i Dolnego Śląska. Bez względu na poziom sportowy. Kluczowe jest się nie bać. Jak chce się spróbować, to my wszystkiego nauczymy, zaopiekujemy się zawodnikiem – wyjaśnia Sebastian Bednarz, prezes zarządu WKS Śląsk Wrocław Amp Futbol. Zgłosić może się każdy, niezależnie od wieku, płci i umiejętności. Więcej informacji pod nr. 696 472 203.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa, 8.02, godz. 14.45, Stadion im. Braci Czachorów, Radomiak Radom – WKS Śląsk Wrocław (Canal Sport 3)

koszykówka

Orlen Basket Liga, 8.02, godz. 17.30, Ergo Arena, Trefl Sopot – WKS Śląsk Wrocław (Polsat Sport 2)

Orlen Basket Liga Kobiet, 16.02, godz. 18, Hala im. Zdzisława Niedzieli, Polski Cukier AZS UMCS Lublin – IKS Śląza Wrocław (Emocje TV)

siatkówka

Tauron Liga, 7.02, godz. 17.30, Hala Orbita, #VolleyWrocław – Pałac Bydgoszcz (Polsat Sport 1)

Wrocław Tattoo Show 2025 w Hali Stulecia 8-9.02

Wrocław Tattoo Show odbywa się we Wrocławiu już po raz siódmy! Skupia wokół siebie ponad 200 artystów. Odwiedzający mogą wziąć udział w panelach dyskusyjnych, poznać znanych twórców i obejrzeć znakomitą wystawę amerykańskich aut zabytkowych, ponieważ wydarzeniem towarzyszącym jest Kustomhead. W cenie jednego biletu macie dostęp do

dwóch imprez w Hali Stulecia! Ponadto w programie: konkurs na najlepsze tatuaże w 8 kategoriach, koncerty, wystawcy z branży tattoo & piercing, artyści, graficy, producenci kosmetyków do pielęgnacji tatuaży, giełda płyt winylowych, pokazy mody vintage i Pin Up girls, darmowe warsztaty dla odwiedzających. Bilety w cenie normalny 60 zł, ulgowy 40 zł (jednodniowy) oraz 90 zł i 60 zł (dwudniowy) do nabycia na stronie kustomhead.pl.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8-18)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)

Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7-21)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7-14)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

Telefon informacyjny grup rodzinnych Al-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9-17)
Przejsie DIALOGU, ul. Świdnicka 19
(konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław

Mela Koteluk 24.04 w Starym Klasztorze

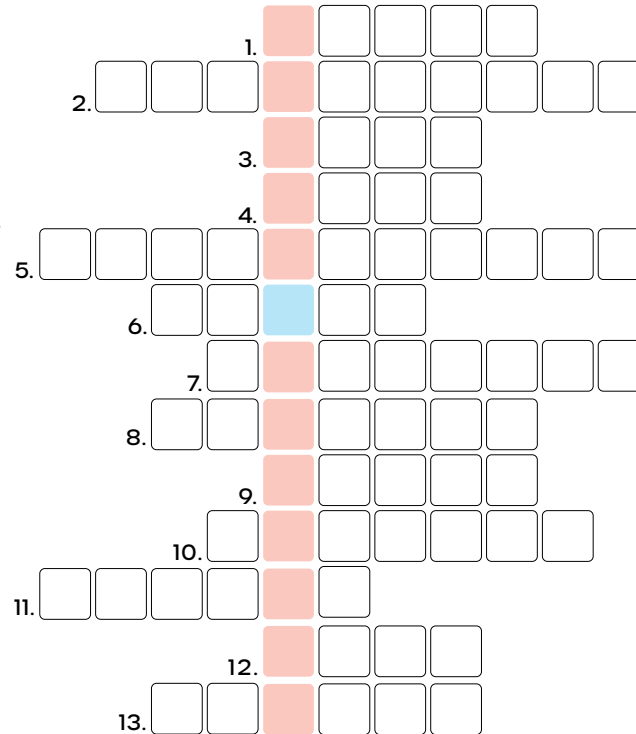
Mela Koteluk wraz z premierą najnowszego singla „Himalaje” zapowiada wiosenną trasę koncertową! Artystka pracuje aktualnie nad nowym albumem – mistrzyni eterycznych melodii i pięknych tekstów powraca w najlepszym stylu. Po świetnie przyjętych albumach („Spadochron”, „Migracje” i „Migawka”) Mela Koteluk pracuje nad

kolejnym, który zapowiadają single „Harmonia”, „Jestem stąd” oraz najnowszy: „Himalaje”. Premiera płyty „Harmonia” planowana jest na marzec 2025 roku – będzie to pierwsze od 6 lat autorskie wydawnictwo artystki. Artystka koncert promujący płytę zagra we Wrocławiu w Starym Klasztorze, ul. J. E. Purkyniego 1, 24.04. Bilety w cenach: 119 zł (pula I), 139 zł (pula II) – miejsca stojące dostępne w serwisie Eventim.

KRZYŻÓWKA NUMERU 215

- Powstawały we wrocławskiej wytwórni, tworzyli je najlepsi: Wajda, Has czy Chęciński.
- Legendarny dzwon z kościoła św. Marii Magdaleny to dzwon ...
- Biały kwiat z katedry.
- Patron niewielkiego kościoła, do którego przylega Brama Kluskowa.
- Wrocławskie Jaś i Małgosia to...
- Jaki ptak widnieje na kościele św. Krzyża i św. Bartłomieja?
- Z wieży tego kościoła spadł hełm – nosi on imię św. ...
- Krasnal mieszkający na Jatkach, który upamiętnia zawód związany z tą uliczką.
- Kamienna na wieży katedry, z opowieści o pożarze miasta.
- ... dziewczica – legendarne narzędzie tortur
- ... Oława – wewnętrzna, nieistniejąca już fosa.
- Biała i straszny.
- Pojęcie z zakresu magii lub kara kościelna, pojawia się w baśniach.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści

należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **215.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **12.02** do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **19.02**. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. tel. **71 776 71 00**.

UWAGA! Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwycięzcami w numerze 213 (hasło: Zagrajmy z WOŚP) zostali: pani Anna (bluza) i pan Szymon (workoplecak) oraz pan Piotr (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs